

Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer

KAKO HOLLYWOODSKI FILMI PRIKAZUJEJO MAFIJO?

Raziskovalna naloga

Raziskovalno področje: Druga področja (umetnost)

Avtor: Dino Kralj

Mentor: Jernej Jakelj

Ormož, marec 2024

POVZETEK

V raziskovalni nalogi sem obravnaval mafijo ter odnos ljudi do nje. Raziskoval sem, kako jo predstavljajo filmi iz filmskega gibanja novi Hollywood. Izbral sem tri najbolj markantne filme, in sicer Boter, Brazgotinec ter Dobri fantje, ki sem jih tudi analiziral. Med sabo sem jih primerjal in sočasno ugotavljal, kako vsak na svoj način prikazuje mafijo. Osredotočil sem se tudi na samo filmsko gibanje. Raziskoval sem, kako je novi Hollywood vplival na režiserje obravnavanih filmov. Raziskoval sem, zakaj je največ uspešnih gangsterskih filmov nastalo ravno v tem filmskem gibanju. Osredotočil sem se na gangsterski in akcijski film, ki sta kot poglobljena žanra, ki prikazujeta mafijo, pomembno vplivala na režiserje. Naredil sem tudi anketo, s katero sem ugotavljal, kako se razlikuje odnos anketirancev do mafije glede na filmsko izobrazbo. Ugotavljal sem, kako se opredelijo do gangsterskih filmov ter njihovih protagonistov. Zbrane podatke sem potem predstavil v empiričnem delu raziskovalne naloge.

Ključne besede: mafija, gangster, film, novi Hollywood, anketa

ABSTRACT

In my research paper, I discussed the mafia and people's attitude towards it. I researched how she is represented by films from the New Hollywood film movement. I chose three of the best striking films, namely The Godfather, The Scarecrow and The Good Guys, which I also analysed. I also compared them and at the same time found out how each of them portrays the mafia in their own way. Oil also focuses on the film movement itself. I researched how the new Hollywood influenced the directors of the films in question. I also researched why the biggest successful gangster films were made in this film movement. I also focused on gangster and action films, which, as the main genres depicting the mafia, had a significant influence on the directors. I also conducted a survey to find out how the respondents' attitude towards the mafia differs according to their film education. I also found out how they define themselves towards gangster films and their protagonists. I then presented all the collected data in the empirical part of the research paper.

Key words: mafia, gangster, movie, new Hollywood, survey

Kazalo vsebine

Vsebina

POVZETEK.....	1
ABSTRACT.....	1
1. UVOD.....	1
2. CILJI IN HIPOTEZE.....	2
2.1. CILJI.....	2
2.1.1. CILJ ŠT. 1: Raziskati, kakšen odnos imajo hollywoodski filmi do mafije in kako jo prikazujejo.....	2
2.1.2. CILJ ŠT. 2: S pomočjo ankete dokazati, da anketiranci s filmsko izobrazbo na filme in njihovo vsebino gledajo drugače kot tisti, ki tega znanja ne posedujejo.....	2
2.1.3. CILJ ŠT. 3: S primerjalno analizo ugotoviti, kako različni filmi upodabljajo mafijo..	3
2.2. HIPOTEZE.....	3
2.2.1. HIPOTEZA ŠT. 1: V mafiji prevladujejo sorodstvene vezi.....	3
2.2.2. HIPOTEZA ŠT. 2: Filmi prikazujejo mafijo v izrazito pozitivni luči.....	3
2.2.3. HIPOTEZA ŠT. 3: Filmi premalo izpostavljajo problematiko mafije.....	4
2.2.4. HIPOTEZA ŠT. 4: Vsi trije proučevani filmi mafijo povečujejo.....	4
2.2.5. HIPOTEZA ŠT. 5: Anketiranci z višjo stopnjo filmske izobrazbe gledajo na mafijo bolj pozitivno.....	4
2.2.6. HIPOTEZA ŠT. 6: Anketiranci, ki imajo več znanja s področja filma, dojemajo protagoniste mafijskih filmov večplastno in poglobljeno.....	4
2.2.7. HIPOTEZA ŠT. 7: Starejši anketiranci imajo do mafije negativen, zaničevalen odnos.....	5
2.2.8. HIPOTEZA ŠT. 8: Starejši anketiranci trdijo, da so bili filmi o mafiji posneti z namenom prikazovanja njene škodljivosti.....	5
2.2.9. HIPOTEZA ŠT. 9: Anketiranci, ki imajo manj znanja s področja filma, menijo, da je režiser posnel gangsterski film z namenom zaslužka.....	5
3. TEORETIČNI DEL.....	6
3.1. OPREDELITEV MAFIJE IN NJENI ZAČETKI.....	6
3.2. ZAČETKI MAFIJE V ZDA.....	7
3.3. SORODSTVENE VEZI V MAFIJI.....	7
3.4. FILMI IN NJIHOVO PRIKAZOVANJE MAFIJE.....	8
3.4.1. NOVI HOLLYWOOD.....	8
3.4.2. ŽANR FILMOV.....	9
3.4.3. ANALIZA FILMA BOTER (The Godfather, Coppola, 1972).....	10
3.4.4. ANALIZA FILMA BRAZGOTINEC (Scarface, De Palma, 1985).....	11
3.4.5. ANALIZA FILMA DOBRI FANTJE (Goodfellas, Scorsese, 1990).....	12
3.4.6. PRIKAZOVANJE MAFIJE V ANALIZIRANIH FILMIH.....	13
4. EMPIRIČNI DEL.....	14
4.1. VZOREC.....	14

4.2. ANALIZA ANKETNIH ODGOVOROV.....	15
4.2.1. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 1.....	15
4.2.2. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 2.....	15
4.2.3. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 3.....	17
4.2.4. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 4.....	18
4.2.5. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 5.....	19
4.2.6. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 6.....	22
4.2.7. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 7.....	23
4.2.8. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 8.....	24
4.2.9. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 9.....	25
4.2.10. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 10.....	27
4.2.11. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 11.....	28
4.2.12. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 12.....	29
4.2.13. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 13.....	30
4.2.14. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 14.....	32
4.2.15. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 15.....	34
4.2.16. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 16.....	35
4.3. POVZETEK ANKETE.....	37
5. ZAKLJUČEK.....	38
6. LITERATURA.....	42
6.1. KNJIŽNI VIRI.....	42
6.2. INTERNETNI VIRI.....	42
6.3. FILMI.....	42

1. UVOD

Vedno sem se spraševal, čemu so bili posneti razni filmi z mafijsko vsebino. Sklepal sem, da je ta tematika zanimala režiserja, včasih pa sem se vprašal tudi, ali so bili ti filmi posneti zgolj z namenom zaslužka. Ko sem skozi leta pridobival filmsko izobrazbo na umetniški gimnaziji, sem ugotavljal, da imajo ljudje glede na stopnjo filmske izobrazbe zelo različne poglede na tematiko, ki jo obravnavajo filmi. Predvideval sem, da same filme dojemajo zelo drugače in da na njihovo podzavest vplivajo drugače. Opažal sem, da filmi na veliko ljudi pustijo velik pečat oziroma si nekateri preko njih celo ustvarijo svojo podobo o realnem življenju. Na podlagi tega sem prišel do številnih vprašanj, med drugim tudi, ali gangsterski filmi prikazujejo mafijo v stvarni podobi ali jo morebiti olepšujejo oziroma povečujejo. Odločil sem se raziskati, kako je mafija predstavljena v treh najbolj markantnih gangsterskih filmih prejšnjega stoletja, in sicer *Godfather*, *Scarface* ter *Goodfellas*.

V raziskovalni nalogi bom raziskoval mafijo kot organizacijsko strukturo. Osredotočil se bom na njene začetke in na vprašanje, kaj sploh pomeni mafija. Raziskal bom začetke podzemnega kriminala v Ameriki in kakšni so prevladujoči odnosi v mafijskih združbah. Raziskal bom, zakaj se je začela razvijati ravno na Siciliji. Raziskoval bom, kakšen je odnos družbe do mafije in kakšen pogled imajo ljudje nanjo. Skušal bom ugotoviti, kako se razlikuje odnos do mafije glede na stopnjo filmske izobrazbe. Ugotoviti bom skušal, zakaj mafija nekaterim ljudem predstavlja časti in spoštovanja vredno skupnost, kljub temu da so člani mafije negativci in kriminalci.

Ogledal sem si že kar nekaj filmov, ki govorijo o mafijem življenju in gangsterjih. Zelo me zanima, kaj režiserje in avtorje filmov navdihuje, da pišejo filme o mafiji. Poglobil se bom tudi v to, kako jo filmi predstavljajo. Analiziral bom tri najbolj markantne gangsterske filme prejšnjega stoletja, ki govorijo o mafiji, in sicer *Boter (Godfather)*, *Brazgotinec (Scarface)* ter *Dobri fantje (Goodfellas)*. Osredotočil se bom na to, kako se v *Botru* prikazujejo mafijska družina in odnosi med člani, v *Brazgotincu* bom ugotavljal, kako film prikazuje življenje največjega gangsterja kubanskega gangsterja, ki ima v filmu ime Tony Montana. Pri filmu *Goodfellas* bom raziskal, kako je mafija vplivala na posameznika in kakšne posledice je pustila na njem. Vse tri filme bom primerjal med sabo. Skušal bom ugotoviti, ali je možno zaznati kakšne vzporednice glede prikazovanje mafije in njenih protagonistov. Poskušal bom ugotoviti, ali prikazuje realno podobo mafije ali jo olepšuje. Raziskal bom, kako prikazujejo to mafijsko družino in zakaj jo nekateri celo spoštujejo.

2. CILJI IN HIPOTEZE

2.1. CILJI

2.1.1. CILJ ŠT. 1: Raziskati, kakšen odnos imajo hollywoodski filmi do mafije in kako jo prikazujejo.

Mafijo so od samega začetka obravnavali na zelo specifičen in drugačen način. Kljub temu da je to organiziran kriminal, so številni filmi prikazovali mafijo kot nekaj časti vrednega, nekaj po čemer bi se morali zgledovati. Moj namen je, da ugotovim, ali umetnost s filmi res povečuje mafijo ali je za tem morda kakšen simbolični namen, ideja. Raziskal bom, kako se to kaže v filmih Boter (The Godfather, Coppola, 1972), Brazgotinec (Scarface, De Palma, 1985) in Dobri fantje (Goodfellas, Scorsese, 1990).

2.1.2. CILJ ŠT. 2: S pomočjo ankete dokazati, da anketiranci s filmsko izobrazbo na filme in njihovo vsebino gledajo drugače kot tisti, ki tega znanja ne posedujejo.

Naredil bom anketo, s katero bom analiziral, kakšen odnos imajo do gangsterskih filmov ter s tem povezano mafijo anketiranci z določeno stopnjo filmske izobrazbe in kakšen odnos imajo tisti anketiranci, ki o filmu ne vedo ničesar. Ugotovil bom, ali imajo ti ljudje do mafije pozitiven odnos, ali so pozitivno naravnani do protagonista ipd. Raziskal bom, katere filme z mafijsko tematiko so si anketiranci ogledali, kako oni dojemajo prikazovanje mafije v filmih ter kakšen je njihov odnos do protagonistov. Na podlagi vseh podatkov, ki jih bom prejel, bom rezultate razdelil glede na anketirance z nekaj filmske izobrazbe in anketirance z nič filmske izobrazbe. Raziskal bom, ali se odgovori med njimi bistveno razlikujejo ali so si v katerem aspektu celo zelo podobni. Stopnjo filmske izobrazbe bodo označili anketiranci sami, zato se zavedam, da je to subjektivno mnenje posameznikov. Kljub temu bodo ti podatki dovolj natančni za izpeljavo moje raziskave.

2.1.3. CILJ ŠT. 3: S primerjalno analizo ugotoviti, kako različni filmi upodabljajo mafijo.

Naredil bom analizo treh različnih filmov, ki prikazujejo mafijsko življenje. Osredotočil se bom na filme hollywoodske produkcije, in sicer Dobri fantje (Goodfellas, Scorsese, 1990), Boter (The Godfather, Coppola, 1972) ter Brazgotinec (Scarface, De Palma, 1985). Navedeni filmi namreč spadajo v filmsko gibanje novega Hollywooda. Na podlagi le-teh bom skušal ugotoviti, na kakšen način so režiserji novega Hollywooda prikazovali mafijo. Raziskal bom tudi, zakaj je mafija dokaj pogosta tema v obdobju novega Hollywooda in ali jo vsi trije režiserji filmov prikazujejo na podoben način. Poskušal bom najti čim več razlik med filmom in realno podobo mafije.

2.2. HIPOTEZE

2.2.1. HIPOTEZA ŠT. 1: V mafiji prevladujejo sorodstvene vezi.

Sklepam, da je mafija ena velika družina, ki ima poznanstva na vseh koncih sveta. Posledično lahko tako velika kriminalna združba sploh deluje, ne da bi jo ujeli in izsledili. Predvidevam tudi, da vrednota družine pomembno vpliva na toleriranje in razumevanje mafije.

2.2.2. HIPOTEZA ŠT. 2: Filmi prikazujejo mafijo v izrazito pozitivni luči.

Na temo mafije je bilo posnetih zelo veliko filmov. Med njimi je tudi eden izmed najbolj kulturnih filmov, in sicer Boter. Sklepam, da filmi mafijo prikazujejo na izrazito pozitiven način. Veliko filmov daje celo občutek, da bi v življenju moral vsak izkusiti mafijo, saj so glavni gangsterji vedno predstavljeni kot izrazito pozitivni liki oziroma heroji zgodbe.

2.2.3. HIPOTEZA ŠT. 3: Filmi premalo izpostavljajo problematiko mafije.

Menim, da filmi premalo nazorno predstavljajo problematično plat mafije. Ravno nasprotno. Večino časa, ko gledam gangsterske filme, se mi dozdeva, da mafijo večino časa povečujejo in jo prikazujejo kot nekaj, kar je vredno spoštovanja.

2.2.4. HIPOTEZA ŠT. 4: Vsi trije proučevani filmi mafijo povečujejo.

Sem mnenja, da filmi Goodfellas, Godfather in Scarface prikazujejo mafijo kot nekaj svetega in nedotakljivega. Predvidevam, da je to tudi ena izmed značilnosti filmskega gibanja novi Hollywood, saj je bilo ravno takrat produciranih največ filmskih uspešnic, ki obravnavajo mafijsko družbo.

2.2.5. HIPOTEZA ŠT. 5: Anketiranci z višjo stopnjo filmske izobrazbe gledajo na mafijo bolj pozitivno.

Sem mišljenja, da imajo anketiranci z več filmske izobrazbe bistveno bolj pozitiven odnos do mafije kot tisti, ki ne posedujejo nič znanja o filmu. Menim, da je to posledica tega, da ljudje z več filmskega znanja gledajo na tematiko filmov manj površinsko in bolj poglobljeno kot anketiranci z manj filmske izobrazbe.

2.2.6. HIPOTEZA ŠT. 6: Anketiranci, ki imajo več znanja s področja filma, dojemajo protagoniste mafijskih filmov večplastno in poglobljeno.

Po mojem mnenju so anketirance, ki imajo več znanja s področja filma, filmski protagonisti bistveno bolj navdušili, saj so razumeli njihovo zgodbo in namen. Poleg tega so v ogledanih filmih iskali globlji pomen in neko sporočilo, ki ga je režiser skušal prenesti na gledalca preko svojega protagonista.

2.2.7. HIPOTEZA ŠT. 7: Starejši anketiranci imajo do mafije negativen, zaničevalen odnos.

Predvidevam, da bo starejša populacija v anketi močno uperjena proti delovanju mafije, saj vejo, da so ti ljudje zelo veliko dolžni državi in da so njihova dejanja nelegalna in hkrati nelegitimna. Sklepam tudi, da se zavedajo posledic, ki jih ima podzemni kriminal na njihovo življenje in presojujejo tako združbo veliko bolj kritično kot mlajše populacije.

2.2.8. HIPOTEZA ŠT. 8: Starejši anketiranci trdijo, da so bili filmi o mafiji posneti z namenom prikazovanja njene škodljivosti.

Sklepam, da je starejša populacija, ki si je ogledala nekatere mafijske filme, mnenja, da filmi mafijo prikazujejo v slabi luči in so posneti z namenom prikazati njene posledice.

2.2.9. HIPOTEZA ŠT. 9: Anketiranci, ki imajo manj znanja s področja filma, menijo, da je režiser posnel gangsterski film z namenom zaslužka.

Predvidevam, da bodo anketiranci, ki posedujejo manj filmskega znanja na vprašanje glede režiserjevega namena o snemanju filma označili ekonomski razlog in ne vsebinskega.

3. TEORETIČNI DEL

3.1. OPREDELITEV MAFIJE IN NJENI ZAČETKI

Vse se je začelo na italijanskem otoku, imenovanem Sicilija. Že od nekdaj je bil otok strateško zelo pomemben, saj je pred odkritjem Amerike bil strateško središče tedaj znanega sveta. Še dolgo časa po tem, ko se je pozornost sveta že preusmerila drugam, so Sicilijo imenovali za nekakšno otoško različico Rusije. (Durden-Smith, 1941) *»Lepšo podobo so ji dajali nasadi agrumov, ki so jih posadili Arabci, vseeno pa je bila izrazito ruska.«* (Durden-Smith, 1941:14) *»Na Siciliji ni bilo renesanse, reformacije in razsvetljenstva, ni bilo cehov, mestnih republik in knezov, ki so postavljali zakone – temveč le garaško delo, sovraštvo do države in seveda kriminal.«* (Durden-Smith, 1941: 14, 15) Na Siciliji so kriminal povezovali z odporom proti okupatorju. Tudi varuhov reda je bilo zelo malo, hkrati pa so bili zelo razpršeni, zato je bilo razbojništvo kot nalašč za mladeniče, ki so jih ščitili zakoni klanov in družinske vdanosti. (Durden-Smith, 1941) Na nek način se je kriminal razvil tudi zaradi starodavnega fevdalnega sistema. Aristokrati so potrebovali upravnike posestev, ki so zagotavljali delo kmetom, zakupnikom zemlje. (Durden-Smith, 1941) *»Potrebovali so krajane, ki so imeli moč in vpliv, moške, ki so znali vihteti luparo in niso preveč spoštovali zakonov. Razlika med »razbojnikom«, »družinskim človekom« in varuhom posestva je bila pogosto prav majhna.«* (Durden-Smith, 1941:17) Upravniki, ki so jih zaposlovali, so bili namreč razbojniki, saj so pobirali denar obema stranema. Jemali so odstotek od kmetov, da so skrbeli za njihove interese, in odstotek od gospodarjev, da so jim še naprej zagotavljali njihove. Zelo malo so sodelovali s silami reda in miru. *»Razbojništvo, plačevanje zaščite, protiliberalna politika, tajni sodni sistem, podkupovanje, družine: vse, kar je ustvarila sicilijanska mafija, je bilo v rabi že pred 19. stoletjem. Vse, razen morda imena.«* (Durden-Smith, 1941:17) Beseda mafija se je prvič pojavila na Siciliji leta 1863, ko so v Palermu premierno uprizorili predstavo o življenju v mestnem zaporu. Naslov predstave je bil Mafijci iz Vikariata oziroma *»I mafiosi della Vicaria«*. Ta predstava je tudi popularizirala besedo, ki so jo tisti čas že uporabljali kriminalci. (Durden-Smith, 1941) Prvič so tolpe skupno nastopile v javnosti šele leta 1848 z uporom proti burbonskim vladarjem otoka. Od takrat naprej je sicilijanska država propadala. Nekatere tolpe so bile uspešna oblika združbe na Siciliji. Bile so povezane celo s policijskimi načelniki. (Durden-Smith, 1941) *»Desetletje zatem so v italijanskem vladnem poročilu odkrito napisali: »Nasilje je edina cvetoča industrija na Siciliji.«* (Durden-Smith, 1941) Celo cerkev in aristokratski posestniki so se zarotili v poslu z mafijo. Morilcem so odpirali

palaae, cerkev pa je zamižala na eno oko.

3.2. ZAČETKI MAFIJE V ZDA

Leta 1880 je tolpa sicilijanskih razbojnikov ugrabila angleškega duhovnika in zanj zahtevala visoko odkupnino. Odrezali so mu obe ušesi in kasneje dobili še odkupnino zanj. Kasneje so Britanci nad te razbojnike poslali celotno vojsko, ki je ubila večino tolpe. Eden izmed tolpe je pobegnil v Ameriko, v New Orleans, kjer je živel številna italijanska skupnost. Ta pobegli razbojnik je bil Giuseppe Esposito. Začel je izsiljevati številne cvetoče trgovine in restavracije v italijanski četrti v New Orleansu in njihove lastnike siliti v številna dejanja. Kasneje so ga obsodili na dosmrtno ječo, njegova tolpa, imenovana Črna roka, pa je ostala v New Orleansu. *»Skupina Sicilijancev je v blatu potepala ameriško zastavo, potem pa jo je obrnjeno obesila pod italijansko.«* (Durden-Smith, 1941: 26) Kasneje se je tudi v New York preselilo ogromno Italijanov. K temu so jih prisilili revščina, nepopustljivi pilsuženjski primež, zatiralski odnos posestnikov in visoki davki. *»Newyorška policija se ni posebej menila za kriminal v prenatrpanih italijanskih predelih mesta.«* (Durden-Smith, 1941: 27) Število umorov in krutost le-teh v tistem obdobju v New Yorku to tudi potrjujejo. V Ameriki so za skupino kriminalcev oziroma prej imenovanih mafijcev začeli uporabljati besedo Gang. *»Gang (angl. krdelo, trop, banda, tolpa) Organizirana skupina poklicnih kriminalcev v ZDA, gangsterjev. Gangsterje praviloma sestavljajo preverjeni kadri, specializirani za posamezna področja kriminala, za njihovo usklajeno sodelovanje pa skrbi vodja, najspretnjši in najmočnejši član skupine, ki si je svoj položaj priboril v notranjem merjenju moči. Med domala nepogrešljive člane ganga sodita navadno še strokovnjak za strelno orožje (gun man) in izurjeni voznik (wheel man), ki je večinoma tudi tehnični strokovnjak. Število in specializiranost drugih članov sta odvisna od velikosti in moči ganga, od njegove formalne ali neformalne organiziranosti itn.«* (Kavčič, Vrdlovec, 1999)

3.3. SORODSTVENE VEZI V MAFIJI

»Zvestobo, zlasti med sorodniki, so postavljali nad vse drugo. Osnovna enota v mafiji, družina (la famiglia), se tako imenuje z razlogom.« (Durden-Smith, 1941:16) Beseda mafija najverjetneje izhaja iz arabske besede ma fia oziroma »zatočišče«. Že to kaže na to, koliko je mafija ljudem pomenila in kaj so v njej videli. Kaže na prostor, kjer so se počutili varne.

Posledično je osnovna enota v mafiji družina. (Durden-Smith, 1941:18)

3.4.FILMI IN NJIHOVO PRIKAZOVANJE MAFIJE

3.4.1. NOVI HOLLYWOOD

»Institucionalna preobrazba, »estetska revolucija« in renesansa Hollywooda po zlomu studijskega sistema.« (Kavčič, Vrdlovec, 1999:438) Mladi so prenehali z gledanjem filmov, saj so kot novi vir množične zabave odkrili pop in rock. Veliki filmski studii, kot so MGM, Paramount in Universal, niso bili več osrednji nosilci filmske produkcije. Iz tega potem izhaja odločnejša in bolj avtorska vloga režiserjev ter vpliv filmskih zvezd na produkcijo. Filmi so vpeljali tudi motive mladostne narkomanije in prostitucije, sodobnega urbanega nasilja (Taxi Driver) ter veliko drugih podobnih motivov. (Kavčič, Vrdlovec, 1999) Po umiku starejših režiserjev iz Hollywooda je njihova mesta zasedla nova generacija. Gre za režiserje, ki jih danes poznamo kot predstavnike »novega Hollywooda« in ki so bili dokaj pisana družina. Mnogi – tako imenovana »filmska mularija« (movie brats) – so imeli kako leto več ali manj od trideset. Drugi, na primer Robert Altman in Woody Allen, so bili znatno starejši. Nekateri, George Lucas in Francis Ford Coppola, so imeli visoko filmsko izobrazbo, drugi, npr. nekdanji kritik Peter Bogdanovich in nekdanji televizijski režiser Bob Rafelson, pa ne. Nekateri so bili visoki intelektualci, drugi spet kontrakulturni filmski samouki. Našteti filmski režiserji so se uveljavili v začetku 70. let, medtem ko so drugi, ki so bili istih let, uspeli malce pozneje, npr. David Lynch. (Thompson, Bordwell, 2009) Mnogi izmed režiserjev, ki sestavljajo novi Hollywood, so se namenoma vrnil k izročilu klasičnih studijskih žanrov in so delali poklone čaščenim filmskim ustvarjalcem. Spet drugi so začeli ustvarjati filme, ki so spominjali na evropski umetniški film. »Ko so pri Paramount Pictures od Francisa Forda Coppole zahtevali, da posname film, ki bo temeljil na romanu *Boter, je bil ves obupan*. »Hočejo, da režiram te smeti,« je rekel očetu. »Jaz pa tega ne želim. Hočem delati umetniške filme.« To, da je Coppola sploh lahko negoval takšno željo, odseva bežen, vendar pomemben trenutek v ameriškem filmarstvu. (Thompson, Bordwell, 2009: 478) Novi Hollywood je torej kinematografija mladih ameriških povojnih avtorjev, ki so ustvarjali od 60. do poznih 70. let. Vse so povezovale skupne tematske in formalne značilnosti. Te so se odražale skozi film, ki je odražal najmočnejšo kritiko anomalij ameriške družbe v zgodovini hollywoodskega filma. To je bil film proti establišmentu, ki je bil moralno siv ter blazno družbenokritičen. V 70. letih so začele delovati sile, ki so ameriški filmski industriji obetale rešitev. Leta 1971 je nov zakon

dopustil filmskim podjetjem, da so uveljavljale vračilo plačanih davkov pri naložbah v filme, snemane v ZDA. Tako so veliki studii dobili nazaj na stotine milijonov dolarjev. Ta določba je bila zaslužna, da so lahko nastajali uspešni filmi, ki so šli proti toku, na primer *Let nad kukavičjim gnezdrom in Taksist*. (Thompson, Bordwell, 2009) »*Nekaj novohollywoodskih filmov se je vračalo tudi v tradicionalne žanre. Motivi Botra so oživili klasični gangsterski film, formuli pa so dodali tudi nekaj svežih zasukov. Boter tako podarja konvencionalno etnično delitev znotraj žanra in mačistične vrednote, vendar pa namenja novo pozornost družinski enotnosti in vprašanju rodovnega nasledstva. Michael Corleone, ki sprva nima nobene veze z »družinskim življenjem«, postane očetov upravičeni dedič, za kar mora plačati z odtujitvijo žene Kay.*« (Thompson, Bordwell, 2009: 488)

3.4.2. ŽANR FILMOV

Žanr je model fikcijskega oz. narativnega filma, ki opredeljuje skupne značilnosti večjega števila konkretnih del. Sem spadajo torej sistemi norm, konvencije, tematske in formalne zakonitosti, ki omogočajo splošno klasifikacijo oz. kategorizacijo posameznih filmov glede na njihove skupne poteze. (Kavčič, Vrdlovec, 1999)

V osnovi so vsi filmi akcijski filmi. Akcijski film je tako imenovana »nadžanrska« kategorija za filme, ki postavljajo v ospredje nadpovprečne telesne aktivnosti (zasledovanja, borilne spopade, streljanje itn.). Ker so akcijski prizori zaradi svojega emocionalnega naboja zmožni gledalca omajati v njegovi kritični distanci, upoštevajo ta element domala vsi komercialno uspešni filmi. (Kavčič, Vrdlovec, 1999) Gledalec je lahko ob gledanju akcijskega filma tudi kmalu začutil strelne rane, ko je mojster za specialne efekte Dick Smith iznašel način njihove realistične simulacije (z majhnimi petardami, ki eksplodirajo na umetni koži). Ta postopek je bil prvič uporabljen v Coppolovem filmu *Boter* in potem v Scorsesejevem *Taksistu*. (Kavčič, Vrdlovec, 1999) Bolj natančno spadajo filmi, kot so *Boter*, *Scarface* in *Goodfellas*, v žanr kriminalnega filma. Če gremo še globlje, spadajo omenjeni filmi v podžanr gangsterskega filma. Gangsterski film je torej filmski žanr iz družine kriminalnega filma. V nasprotju z nekaterimi drugimi žanri, ki so nastali v bolj ali manj tesni povezavi z literaturo, je gangsterski film avtohton. Njegova literarna podlaga bi lahko bili edinole časopisi, ki so zlasti v času prohibicije v ZDA objavljali izčrpna poročila o dogajanju v podzemlju, kjer se je odvijal spopad za prevlado v trgovini s prepovedanimi pijačami. Čeprav se je veliko časopisov vključilo v kampanjo proti organiziranemu

kriminalu, niso mogli povsem preglasiti tistih, ki so prikazovali gangsterje kot junake sodobne Amerike. (Kavčič, Vrdlovec, 1999) Organiziranost je tista podlaga žanrskih značilnosti, po katerih se gangsterski film loči od drugih žanrov in podžanrov kriminalnega filma. *»Spričo očaranosti nad organiziranostjo in učinkovitostjo gangsterskih združenj ter spretnostjo, bistroumnostjo in celo uglajenostjo nekaterih njihovih vodij je že v 20. letih začel nastajati mit o gangsterju kot tipičnem ameriškem junaki, ki sicer prihaja iz temnih kotov družbe, vendar je edini sposoben uvesti red v tistih mestnih predelih, kjer je tudi policija brez moči.«* (Kavčič, Vrdlovec, 1999) Zadnjih 60 let so žanr zaznamovali takšni filmi, kot so trije deli Coppolovega Botra, De Palmova Brazgotinež in Nedotakljivi, Leonejev gangsterski ep Bilo je nekoč v Ameriki ipd. (Kavčič, Vrdlovec, 1999)

3.4.3. ANALIZA FILMA BOTER (The Godfather, Coppola, 1972)

Francis Ford Coppola je ameriški režiser italijanskega izvora. Že njegovi straši so bili umetniki. Mama je bila igralka, oče je bil skladatelj. Napisal je tudi glasbo za njegov najuspešnejši film Boter (The Godfather). Diplomiral je iz filmske režije. Je tudi dobitnik 53 različnih prestižnih filmskih nagrad. (imbd.com, 20. 2. 2024) *»V svojih filmih pogosto predstavlja člane svoje razširjene družine iz resničnega življenja. V primeru filmov Boter je bil odnos njihovih likov do "Michaela Corleoneja" pogosto vzporeden z njihovim odnosom do Coppole v resničnem življenju.«*¹ Potem ko je Mario Puzo objavil Botra, so številni možnost za snemanje filma zavrnili. *»Franklin J. Schaffner je v njem videl povečevanje mafije, Costi-Gavrasu se je zdel preveč ameriški, Fredu Zinnemannu so zaudarjali gangsterji kot »fina ljudje«, Peter Yates pa je odkimal, še preden je rekel ne.«* (Štefančič, jr., 2007: 472) Kar nekaj pa jih je bilo tudi v igri, saj so želeli snemati film. V največji prednosti je bil mladi nadarjeni začetnik, ki je bil italijanski Američan. *»Ali kot je pribil Robert Evans, direktor produkcije pri studiu Paramount: »Coppola, je vedel, kako ti možje v Botru jedo, kako se poljublajo in kako govorijo.«* (Štefančič, jr., 2007: 472) Boter (The Godfather, Francis Ford Coppola, 1972) je film o družini. In je film o vrednotah. O tem bi morali razmišljati vsi, ki so sicer »za družino in vrednote« (Rutar, 2005: 214). Film Boter govori o mafijski družini Corleone in je nastal po literarni predlogi, ki jo je spisal Mario Puzo, sicer avtor popularne zgodbe o ameriškem organiziranem kriminalu. Boter Don Vito Coreleone je vodja mafijske družine Corleone v New Yorku. Zdi se, da njegov sin Michael ni zainteresiran za nadaljevanje družinske tradicije, torej mafije. Vito je zelo močan človek in je prijazen do vseh, ki ga spoštujejo, vendar neusmiljen do tistih, ki ga ne. Ko pa hoče

močan in zahrbtn tekmeč prodajati mamila in za to potrebuje Vitov vpliv, on tega noče storiti. Sledi spopad med Vitovimi bledečimi starimi vrednotami in novimi načini, zaradi katerih bo Michael morda naredil tisto, kar si je najmanj želel in začel mafijsko vojno proti vsem drugim mafijskim družinam, ki bi lahko raztrgale družino Corleone.² »Italijanoamerikanci so zelo zanimivi ljudje. Zabavni, temperamentni, grandiozno spektakularni v obnašanju in ko vsemu temu dodamo še besedo mafija, je vse skupaj dovolj dobra osnova za film.« (Skoko, 2004:472 prevod) Iz navedenega sklepamo, da gre za tip ljudi, ki jih posledice njihovih dejanj ne zanimajo, ampak za vsako ceno delajo to, kar hočejo. Na podlagi tega se ustvari še bolj zanimiva tema, ki odpira različna polja razprave in dožemanja teh tipov ljudi. Ti ljudje v tem primeru predstavljajo tudi nastanek nove globalne družbe. »Coppola vedno trdi, da je klan Corleone videl kot metaforo za korporativno Ameriko. Dejavnosti in ambicije Corleonovih govorijo o dogodkih in stvareh v državi, kjer se dogajanje odvija.« (Skoko, 2004: 472 prevod) »Al Pacino je na začetku radoživ fant z velikimi, svetlimi očmi, poln sanj in življenja, na koncu pa postane Richard II., temačen in globoko prepojen s krvjo.« (Skoko, 2004: 472 prevod) »To Coppolovo delo pomeni radikalen prelom v predstavljanju in ideologiji zločina oz. kriminala: ne gre več za tradicionalno zgodbo o »vzponu in padcu« gangsterja, marveč za epopejo o tako rekoč plemenski kriminalni organizaciji (s tradicijo, ki sega v srednjeveško Italijo oz. Sicilijo), ki jo vodi mogočna družina Vita Corleoneja, imenovanega Don ali Boter.« (Kavčič, Vrdlovec, 1999)

¹ https://www.imdb.com/name/nm0000338/bio/?ref=nm_ov_bio_sm, pridobljeno 20. 2. 2024

² <https://www.imdb.com/title/tt0068646/>, pridobljeno 20. 2. 2024

3.4.4. ANALIZA FILMA BRAZGOTINEC (Scarface, De Palma, 1985)

Brian De Palma je eden izmed najbolj poznanih filmskih režiserjev, ki so v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja vodili novo gibanje v Hollywoodu. Znan je po številnih filmih, kot so Brazgotinec (Scarface), Nedotakljivi (Untouchables), Misija Nemogoče (Mission Impossible). Rodil se je 11. septembra 1940 v New Jerseyju v italijansko-ameriški družini.³

Od tukaj najverjetneje izvira tudi želja po režiranju mafijskih filmov. De Palma so filmi začeli močno privlačiti šele na univerzi. Tam so ga najbolj pritegnile klasike, kot je na primer Državljan Kane iz leta 1941. Ko se je vpisal na kolidž Sarah Lawrence, je dobil pravi navdih, in sicer od njegovih učiteljev, ki so ga poučevali. Med drugimi sta bila to Alfred Hitchcock in Andy Warhol. Scarface je zgodba o Tonyju Montani, ki je uspel pobegniti s Kube v ZDA. Takoj po emigraciji se je znašel v begunskem taborišču na Floridi, vendar tam ni ostal dolgo, saj je imel njegov prijatelj Manny rešitev zanj. Z Mannyjem ter dvema drugima partnerjema v zločinu se je lotil pogodbenega umora, s katerim so si priskrbeli pridobitev zelene karte. Kmalu zatem je začel delati za preprodajalca mamil Franka Lopeza. Tony svojo hrabrost pokaže, ko pride do posla s kolumbijskimi preprodajalci mamil, ki gre po zlu. V Miami prinaša tudi novo raven nasilja. Najbolj zaščitniški je do svoje mlajše sestre Gine. Do nje je tako zaščitniški, da na koncu ubije celo Mannyja, ker se je želel poročiti z njo. Ne more si predstavljati, da bi kdorkoli imel njegovo sestro. Svojo družino ima neizmerno rad, vendar njegova mati ve, s čim se Tony ukvarja, zato se mu odreče. Protagonist je zelo nepotrpežljiv in hoče vse zase, tudi Frankov imperij in njegovo ljubico Elviro. Ko je enkrat na vrhu in doseže vse, kar si je želel, postaneglavna tarča. Kmalu zatem se vse sesuje in na koncu naš glavni lik tudi tragično konča. (De Palma, 1983) Tony Montana: *»I always tell the truth even when I lie«*; Tony Montana: *»You wanna fuck with me? Okay. You wanna play rough? Okay. Say hello to my little friend!«* [Tony shoots];". (De Palma, 1983) Kljub temu da Al Pacino igra preprodajalca mamil, vam bo vseeno všeč kot filmski lik.

³ <https://www.imdb.com/title/tt0086250/>, pridobljeno dne 24. 2. 2024

3.4.5. ANALIZA FILMA DOBRI FANTJE (Goodfellas, Scorsese, 1990)

Ko se leta 1985 združijo fantastičen režiser, odlični igralci in dobra zgodba s humorjem, dobimo film *»Goodfellas«*. (Skoko, 2004: 473, prevod) Film je bil posnet po avtobiografskem romanu Wiseguy, ki ga je napisal resnični mafijec in gangster Henry Hill. Zgodba raziskuje vrh mafijske poveljniške hierarhije. Scorsese posveča pozornost tudi pešcem, kurirjem in ljudem na dnu tega ranga, ki izvajajo naloge in ukaze. Prikaže tudi, kako se življenje odvija v nasilju, ki ga spremlja boj za mesto na družbeni lestvici. Scorsese

ne daje nobene sociološke razlage dejanj, ravnanj in želja svojih junakov. Enostavno –gangsterji so pač gangsterji, ker je plačilo dobro, zabava pa še boljša, dokler traja. Vse to je prežeto z odličnim humorjem, ki pride kot češnja na vrh torte. (Skoko, 2004) Henry Hill: *»As far back as I can remember I always wanted to be a gangster.«* (Scorsese, 1990)

3.4.6. PRIKAZOVANJE MAFIJE V ANALIZIRANIH FILMIH

Vsak izmed filmov prikazuje mafijo na zelo poseben in edinstven način. Najbolj je bilo zaznati razlike v prikazovanju protagonistov. Michael postaja vedno bolj družinski človek in ga posel začne zanimati zaradi družine. Prav tako je izraz mafija v filmu *Boter* zamenjal izraz družina, kar še bolj podarja družinske vrednote ter s tem prikrito povečevanje mafijske družine. (Štefančič, jr., 2007) *»Boter je sicer himna družini, konzervativni instituciji.«* (Štefančič, jr., 2007) Tonyja posel zanima zaradi moči in zaslužka. Henry je sicer bolj podoben Tonyju, saj si že od nekdaj želi biti gangster, vendar njegove namere niso tako krute in močne kot Tonyjeve. Vsi trije filmi mafijo prikazujejo zelo kruto. Ničesar ne olepšujejo, zato ni čudno, da v filmih vidimo tudi rezanje noge z motorno žago, zabadanje trupla ter zakopavanje le-tega. Prizori so res blazno realistični in neolepšani. Na vsak način ti ob gledanju teh filmov postane nelagodno, zato menim, da s tem dobro ljudi odvrčajo od mafije. Kljub vsem krutim in krvavim prizorom je še vedno nekaj, zaradi česar se nam protagonisti v večini primerov smilijo in sočustvujemo z njimi. Vsi filmi prikazujejo zgodbo posameznikov, ki so se povzpeli na vrh mafijske lestvice. Ob gledanju filma doživimo vse, kar je bilo junakom odvzeto in kaj vse so morali pretrpeti, zato z njimi tudi sočustvujemo in smo velikokrat do njih pozitivno naravnani. (Coppola – *Godfather*, 1972; De Palma – *Scarface*, 1983; Scorsese – *Goodfellas*, 1990)

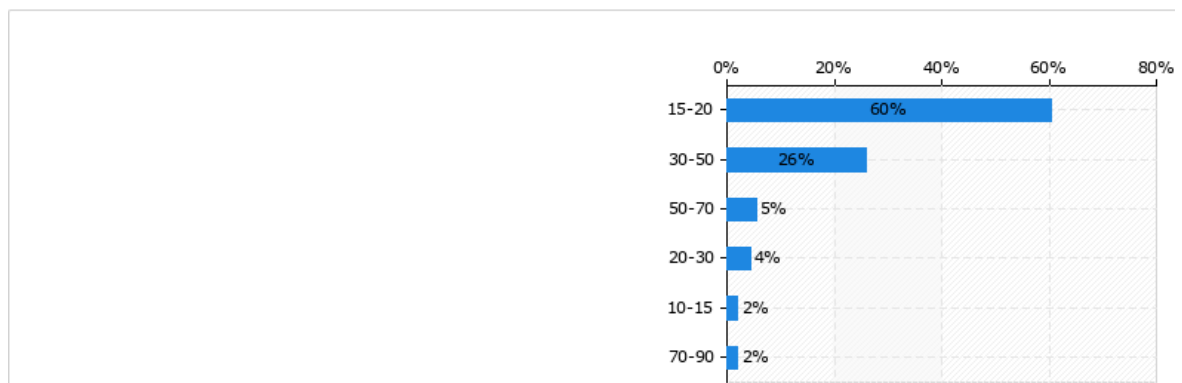
4. EMPIRIČNI DEL

4.1. VZOREC

Anketo sem opravljaj na GFML ter na osnovni šoli Ormož. Anketo so reševali tako zaposleni kot dijaki obeh spolov. Pomemben podatek je tudi, da so anketo reševali tako dijaki umetniške gimnazije ter nekateri študenti AGRFT, ki so filmsko bolj izobraženi kot ostali dijaki in odrasli. Ravno na podlagi tega sem anketirance razdelil glede na starost ter filmsko izobrazbo. Stopnjo filmske izobrazbe so anketiranci označili sami, torej je ta podatek subjektiven.

Graf št. 1: Prikaz starostne opredelitve anketirancev

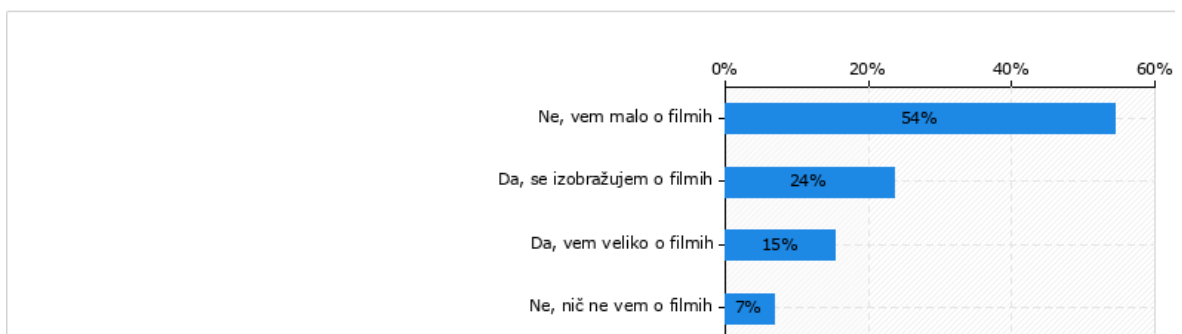
Starost (n = 204)

Štirje anketiranci so stari 10–15 let, štirje so stari 70–90 let, devet jih je starih 20–30 let, 11 jih je starih 50–70 let, 53 jih je starih 30–50 let, 123 pa jih je starih 15–20 let.

Graf št. 2: Prikaz opredelitve glede na filmsko izobrazbo

Se izobražujete oziroma ste izobraženi na filmskem področju? (n = 204)

62 anketirancev je označilo, da se izobražujejo o filmih, 88 jih je označilo, da vedo malo o filmih, 20 jih je označilo da ne vedo nič o filmih, 34 pa jih je označilo da vedo veliko o filmih.

4.2. ANALIZA ANKETNIH ODGOVOROV

4.2.1. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 1

Ste že kdaj slišali za besedo mafija?

Vsi anketiranci razen enega so na vprašanje odgovorili z DA.

Tabela št. 1: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 1

	NE	DA
Frekvenca	1	204

Graf št. 3: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 1

Pričakoval sem, da bodo vsi anketiranci na to vprašanje odgovorili z da, tako da so rezultati pričakovani.

4.2.2. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 2

Kako bi definirali mafijo?

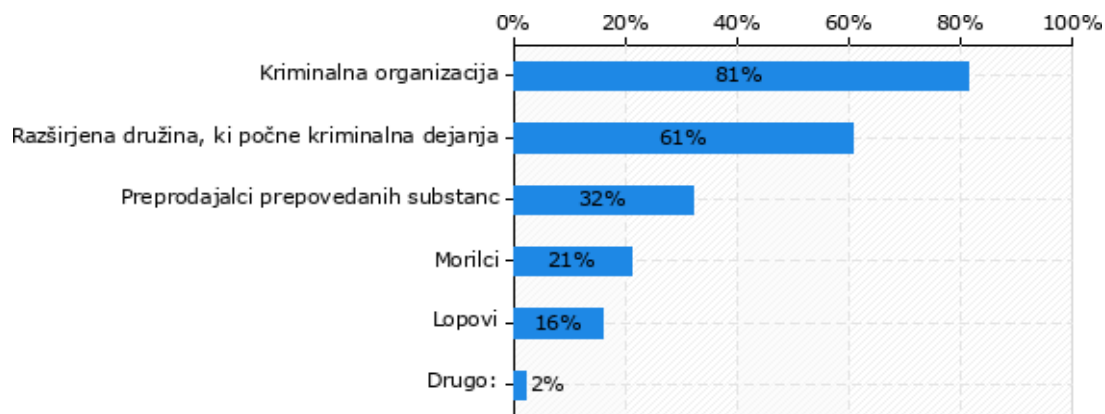
Anketiranci so imeli ponujene naslednje možnosti: Kriminalna organizacija, razširjena družina, ki izvaja kriminalna dejanja, preprodajalci prepovedanih substanc, morilci, lopovi. Največ anketirancev je mafijo definiralo kot

kriminalna organizacija oziroma razširjena družina, ki izvaja kriminalna dejanja. Najmanj jih je izbralo lopovi.

Tabela št. 2: Prikaz definiranja besede mafija

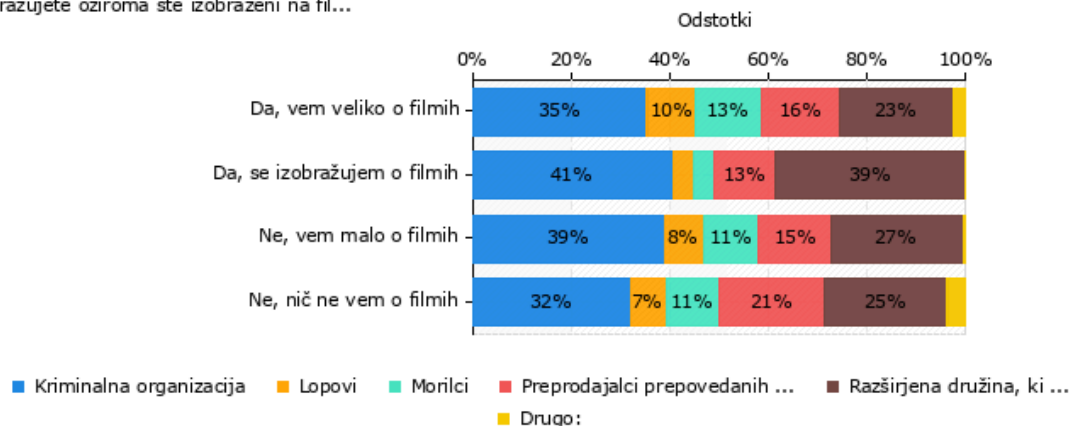
	Kriminalna organizacija	Razširjena družina, ki izvaja kriminalna dejanja	Preprodajalci prepovedanih substanc	Morilci	Lopovi	Drugo
Frekvenca	166	124	65	43	32	4

Graf št. 4: Prikaz definiranja besede mafija

Graf št. 5: Prikaz odgovor na vprašanje št. 2 glede na filmsko izobrazbo

Se izobražujete oziroma ste izobraženi na fil...

Ugotovil sem, da so anketiranci ne glede na filmsko izobrazbo v največji meri

izbirali odgovor, da je mafija razširjena družina, ki izvaja kriminalna dejanja.

Pričakoval sem, da bo večina ljudi izbrala trditev kriminalna organizacija. Nisem pričakoval tako velike frekvence pri opciji razširjena družina, ki izvaja kriminalna dejanja, saj sem predvideval, da ljudje v tako veliki meri mafije ne dojemajo kot družinsko organizacijo.

4.2.3. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 3

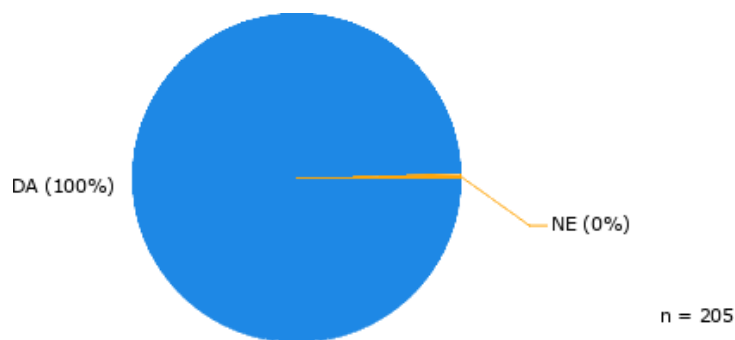
Ste že kdaj slišali za besedo gangster?

204 anketiranci so na to vprašanje odgovorili z DA, eden pa je na vprašanje odgovoril z NE.

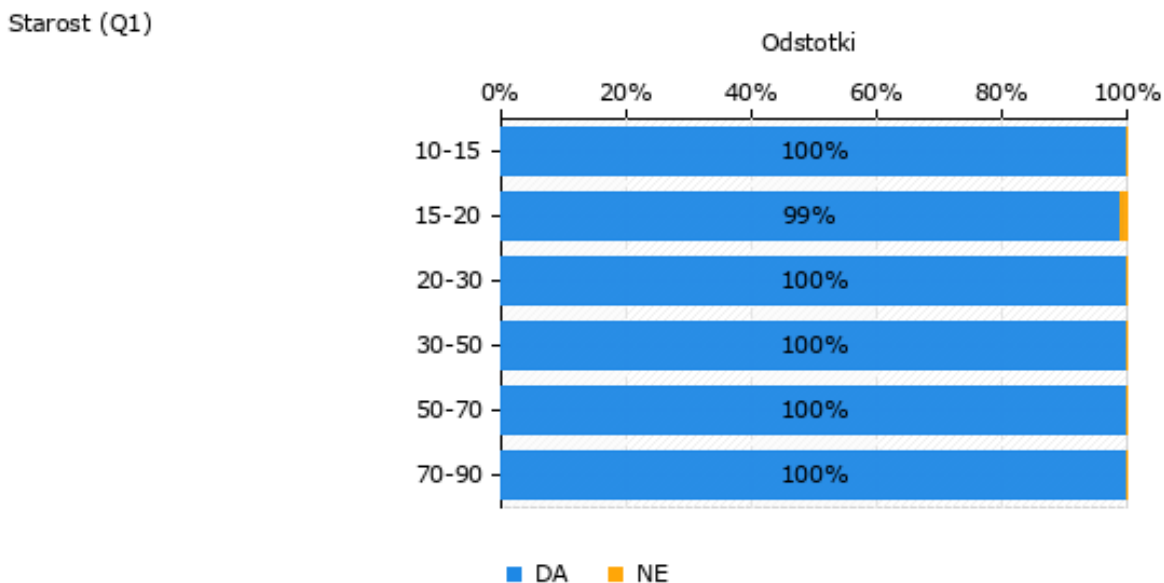
Tabela št. 3: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 3

	NE	DA
Frekvenca	1	204

Graf št. 6: Prikaz odgovorov na vprašanje št. 3

Graf št. 7: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 3 glede na starost

Pričakoval sem, da bo mlajša populacija anketirancev na vprašanje v večji meri odgovorila z DA, starejših pa bo več, ki še za besedo niso slišali. Nepričakovano so za to besedo slišali že skoraj vsi anketiranci.

4.2.4. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 4

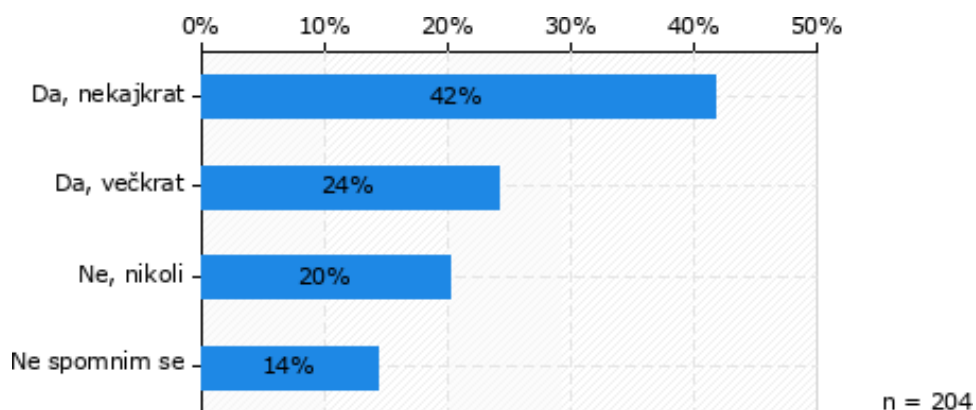
Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, ali ste kdaj uporabili izraz gangster?

Anketiranci so imeli na voljo naslednje odgovore: Da, večkrat; Da, nekajkrat; Ne nikoli; Ne spomnim se. Večina jih je na vprašanje odgovorila z odgovorom da, nekajkrat, najmanj pa z ne spomnim se.

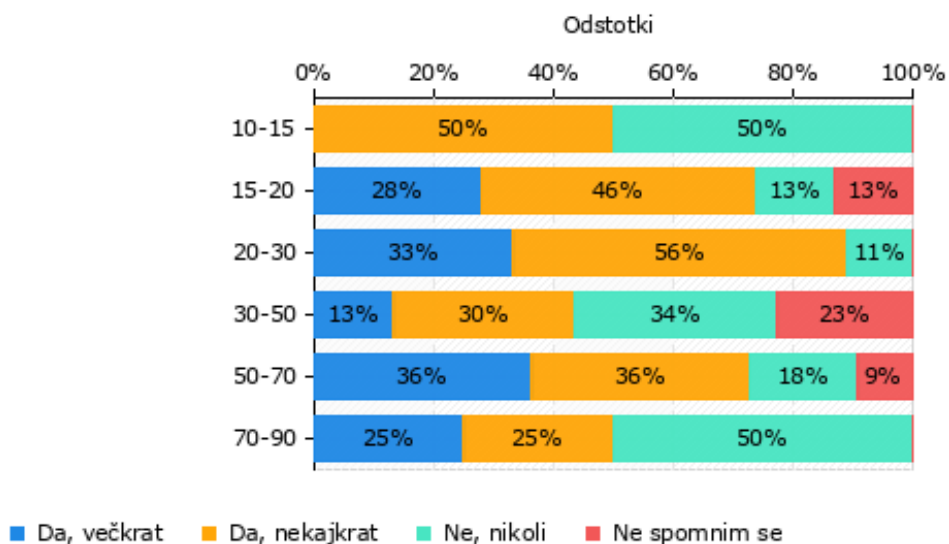
Tabela št. 4: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 4

	Da, večkrat	Da, nekajkrat	Ne, nikoli	Ne spomnim se
Frekvenca	49	85	41	29

Graf št. 8: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 4

Graf št. 9: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 4 glede na starost

Tako veliko število uporabe besede gangster me je kar presenetilo, saj sem predvideval, da bo večina anketirancev, sploh starejše populacije, odgovorila z ne, nikoli. Izkazalo se je, da rezultati zelo variirajo glede na starostno skupino.

4.2.5. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 5

Kakšen je vaš odnos do mafije?

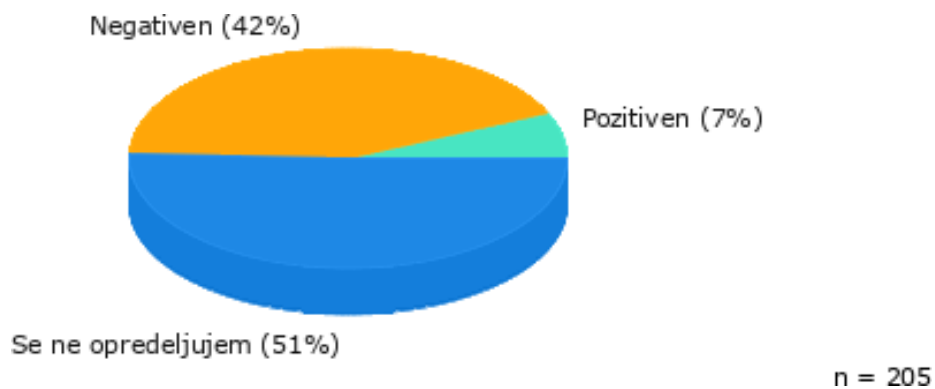
Anketiranci so imeli na izbiro tri odgovore, in sicer pozitiven, negativen ter se ne opredeljujem. 104 so izbrali, da so neopredeljeni, 87 jih ima do mafije negativen odnos, 14 pa pozitiven. Večina anketirancev starejše populacije je izbrala, da je njihov odnos do mafije negativen, mlajša populacija anketirancev pa je v večini neopredeljena.

Rezultate sem interpretiral tudi glede na filmsko izobrazbo. Pri tem sem ugotovil, da se tisti anketiranci, ki posedujejo manj znanja na področju filma, v večji meri opredeljujejo z negativnim odnosom do mafije, medtem ko se tisti z več znanja v večji meri ne opredeljujejo.

Tabela št. 5: Prikaz odnosa do mafije

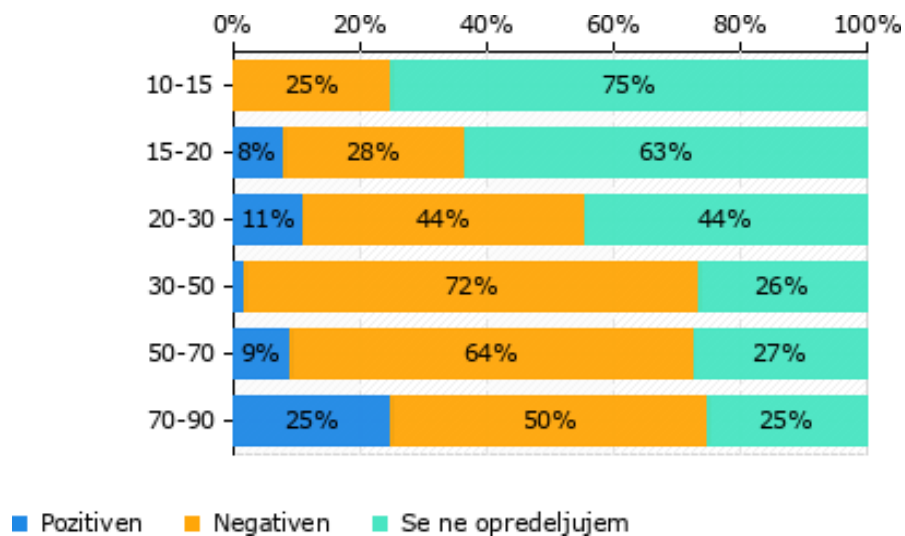
	Pozitiven	Negativen	Se ne opredeljujem
Frekvenca	14	87	104

Graf št. 10: Prikaz odnosa do mafije

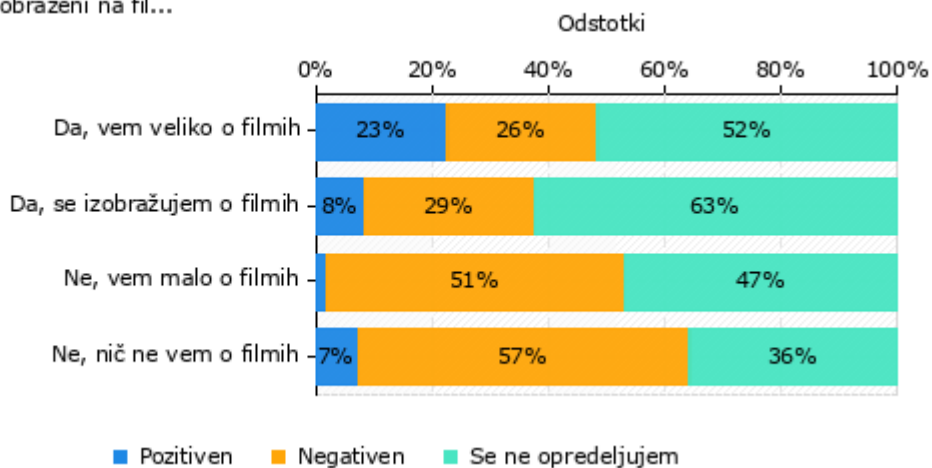

Graf št. 11: Prikaz odnosa do mafije glede na starost

Graf št. 12: Prikaz odnosa do mafije glede na stopnjo filmske izobrazbe

Se izobražujete oziroma ste izobraženi na fil...

Predvideval sem, da bodo imeli mlajši anketiranci do mafije bolj pozitiven odnos, oziroma se ne bodo opredeljevali v takšni meri, kot odrasli. Prišel sem tudi do ugotovitve, da so najbolj negativno opredeljeni tisti anketiranci, ki o filmu vedo najmanj.

4.2.6. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 6

Zapišite tri stvari, ki Vas spomnijo na besedo mafija.

Anketiranci so ob misli na mafijo dobili zelo podobne asociacije. Največkrat ponovljene besede so droge, preprodaja, denar, Italija, boter, kriminal, orožje.

Tabela št. 6: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 6

Q8	Zapišite tri stvari, ki Vas spomnijo na besedo mafija.
	droge, pistole, kriminal
	cigare, dednost, denar
	sicilija, boter, nasilje
	droga, orožje, italija
	orožje, izsiljevanje, denar
	goljufije, nasilje, korupcija
	droge, preprodaja, prepovedano
	droge, preprodaja, tihotapljenje, kriminal, boter, italija
	umor, droga, rap
	sicilija, godfather, maščevanje
	veliko denarja, droge, cool avtoji
	organiziran kriminal, umori, korupcija
	osama bin laden, pablo escobar
	crna barva, umor, denar
	izterjevanja, droga, nasilje...
	kraja, izkoriščanje ljudi, umori
	sicilija, al capone, the godfather
	droge, bogastvo, umori
	droge, nasilje, denar
	denar, kriminal, tatuji
	stric, droge, nasilje
	veliko denarja, kriminal, združba večih ljudi.
	italija, boter, sumlivi posli
	mamila, kriminal, pranje denarja
	denar, bogastvo, dragi avti
	šef, serije, italija
	organizirani kriminal, droge, človeški organi
	kriminalna dejanja, posredno povišanje ekonomskih sredstev države, razvoj subkulture, ki vpliva na oblačenje mladih.
	denar, orožje, kriminal
	droga, preprodaja avtomobilov, otrok,...

Pričakoval sem, da bodo ljudje takoj pomislili na kriminal in zločin. Veliko je bilo tudi odgovorov, povezanih z mafijskimi filmi, predvsem z Botrom, kar je dokaz o vplivu tega filma na ljudi in njihovo predstavo o mafiji.

4.2.7. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 7

Zapišite naslov filma, ki je na vas vplival izrazito pozitivno. Utemeljite svojo izbiro.

Anketiranci so vpisali zelo različne filme. Večkrat so se ponovili filmi Cvetje v jeseni, Godfather, Goodfellas ter Scarface. Večina utemeljitev je imela skupno to, da jim je všeč, kako film prikazuje odnose in realno podobo sveta.

Tabela št. 7: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 7

Q9	Zapišite naslov filma, ki je na Vas vplival izrazito pozitivno. Utemeljite svojo izbiro.
	rush hour. film je zelo komičen. ko sem ga gledala sem se zelo smejala.
	inferno, odlicen preplet med renesanso in sedanjostjo
	whiplash
	good fellas, imajo dober montažni postopek
	donnie brasco, ker je posnetek v vecini po resnicnih dogodkih
	n/a
	ugrabljena
	boter, vse se vraca - vse se placa
	ameriški gangster...predanost, zvestoba družini
	pulp fiction. jak film
	john wick. dober akcijski film
	fast and furious, avti, napetost, borba
	cars 2, saj me je duhovno izboljšal
	ladybird
	the godfather
	good fellows, zanimivo je, da se ljudje borijo za obstoj in preživetje
	chungking express, drugačno razmišljanje o ljubezni
	scarface, zelo dobro prikazan svet plugov
	scare face
	goodfellas, ker gre za popoln film iz vseh aspektov, kjer natančno prikažejo delovanje tega posla
	fast and furious. zelo fajni filmi
	pulp fiction, zabavno
	amelie
	pod krinko, zabaven
	anyone but you: preprost soncen film
	ocean's 11, ker so "bad guys" boljši ljudje kot "good guys"
	cvetje v jeseni, ker se prepletajo družina ter meščansko in kmečko življenje
	batman
	gremo mi po svoje
	boter 1, zanimivo in razburkano življenje osebe ki je vpletena v mafijsko družino

Iz tega sem razbral, da na ljudi pozitivno vplivajo filmi z dobro idejo oziroma dobrim sporočilom. Pomembno jim je, kako film prikazuje svet, posledično pa predvidevam tudi, da jim je pomembno, kako film prikazuje odnose med filmskimi junaki.

4.2.8. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 8

Zapišite naslov filma, ki je na vas vplival izrazito negativno. Utemeljite svojo izbiro.

Odgovori anketirancev so spet zelo raznoliki. Spet lahko najdemo skupne točke v utemeljitvi. Večkrat so zapisani filmi Anabel, Boter, Joker, Deček v črtasti pižami.

Tabela št. 8: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 8

Q10	Zapišite naslov filma, ki je na Vas vplival izrazito negativno. Utemeljite svojo izbiro.
	seven. temačne globine človeškega uma so neslutene.
	ne vem
	casino, prikazana vsa beda mafijskega življenja, ko kaj ne gre po načrtu
	neznam
	kaj pa ester, zaradi tega ker deluje kot da želi biti preveč absurden ampak ni.
	deček v crtasti pižami, travmiral me je
	noben.
	oskar. stalone igralcev mafijca, kar mi ne gre skupaj. in se kaj
	grozljivke kt anabelle alpa the conjouring kr me je pol strah in mam travme pred spanjem
	prhostar
	john wick 4. glavni lik na koncu umre
	midsommar. bila sem travmatizirana in bilo mi je nelagodno.
	negativno
	boter
	ni takega filma
	noben
	-
	/
	venom 2, pač film je katastrofa
	?
	dobri fantje
	he's all that
	nimam ga
	boter, prikazuje delovanje sicilske mafije
	evreybodys evryithing
	vsak film ima neko sporočilnost, ki jo lahko uporabimo v pozitivne namene.
	jocker
	kit
	nedotakljivi
	serbian film

Iz tega sem razbral, da na ljudi negativno vplivajo tisti filmi, ki jim pustijo neke travme oz. prikazujejo zelo travmatične prizore, jim prikažejo, kaj se v resnici dogaja po svetu oziroma kaj se je dogajalo nekoč.

4.2.9. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 9

Filme dojemam kot:

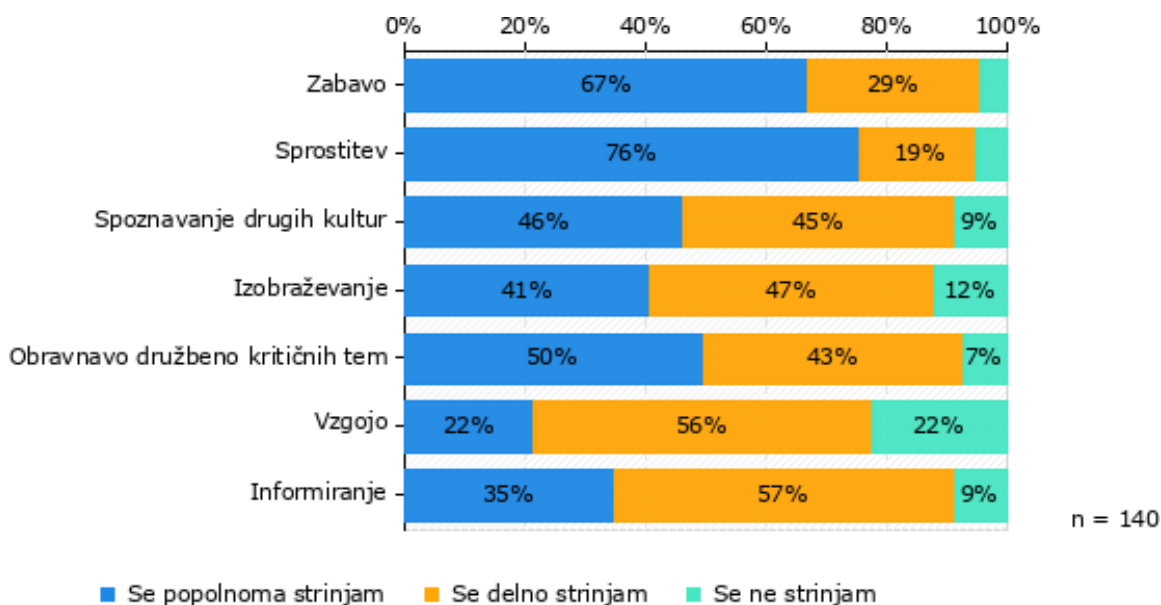
Anketiranci so imeli na voljo odgovore zabavo, sprostitvev, spoznavanje drugih kultur, izobraževanje, obravnavo družbenokritičnih tem, vzgojo, informiranje. S slednjimi so se lahko popolnoma strinjali, delno strinjali ali pa ne strinjali. Največ anketirancev se je strinjalo s tem, da filme dojemajo kot sprostitvev in zabavo, najmanj pa s tem, da jih dojemajo kot vzgojo.

S trditvijo, da filme dojemajo kot zabavo, se šest anketirancev ne strinja, 40 se jih delno strinja, 93 pa se jih popolnoma strinja. S trditvijo, da filme dojemajo kot sprostitvev, se sedem anketirancev ne strinja, 27 se jih delno strinja, 106 pa se jih popolnoma strinja. S trditvijo, da filme dojemajo kot način spoznavanja novih kultur, se 12 anketirancev ne strinja, 63 se jih delno strinja, 65 pa se jih popolnoma strinja. S trditvijo, da filme dojemajo kot izobraževanje, se 17 anketirancev ne strinja, 66 se jih delno strinja, 57 pa se jih popolnoma strinja. S trditvijo, da filme dojemajo kot obravnavo družbeno-kritičnih tem, se 10 anketirancev ne strinja, 60 se jih delno strinja, 69 pa se jih popolnoma strinja. S trditvijo, da filme dojemajo kot vzgojo, se 31 anketirancev ne strinja, 78 se jih delno strinja, 30 pa se jih popolnoma strinja. S trditvijo, da filme dojemajo kot način informiranja, se 12 anketirancev ne strinja, 78 se jih delno strinja, 48 pa se jih popolnoma strinja.

Tabela št. 9: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 9

	Se ne strinjam	Se delno strinjam	Se popolnoma strinjam
Zabavo	6	40	93
	4%	29%	67%
Sprostitvev	7	27	106
	5%	19%	76%
Spoznavanje drugih kultur	12	63	65
	9%	45%	46%
Izobraževanje	17	66	57
	12%	47%	41%
Obravnavo družbeno kritičnih tem	10	60	69
	7%	43%	50%
Vzgojo	31	78	30
	22%	56%	22%
Informiranje	12	78	48
	9%	57%	35%

Graf št. 13: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 9

Iz tega vprašanja sem razbral, da večina anketirancev filme dojema kot sprostitvev in zabavo in veliko manj kot način izobraževanja in spoznavanja novih kultur.

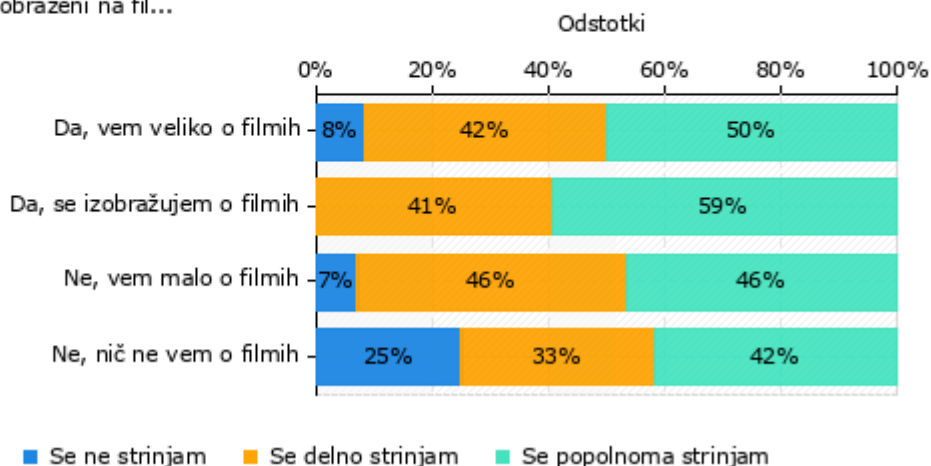
Tukaj sem analiziral enega izmed meni najbolj zanimivih odgovorov pri tem vprašanju, in sicer, anketiranci, ki ne vedo nič o filmih, se v veliko manjši meri strinjajo s trditvijo filme dojemam kot obravnavo družbeno kritičnih tem.

Graf št. 16: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 13 glede na stopnjo filmske izobrazbe

Filme dojemam kot: (Q11)

Obravnavo družbeno kritičnih tem (Q11e)

Se izobražujete oziroma ste izobraženi na fil...

4.2.10. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 10

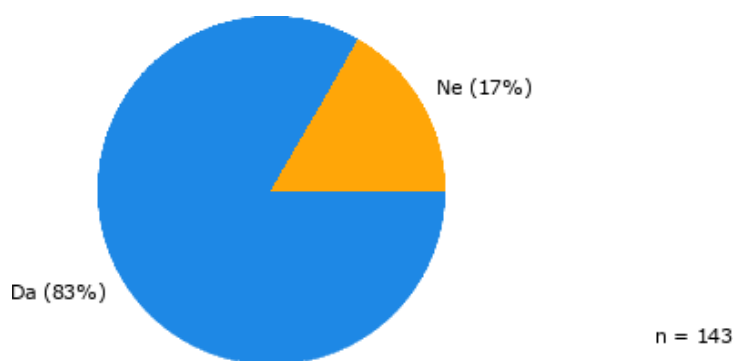
Ste že kdaj pogledali kakšen gangsterski film? (Film, ki obravnava mafijo)

119 anketirancev je na vprašanje odgovorilo z da, 24 pa jih je odgovorilo z ne.

Tabela št. 10: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 10

Ste že kdaj pogledali kakšen gangsterski film? (Film, ki obravnava mafijo)		
Odgovori	Frekvenca	Odstotek
1 (Da)	119	58%
2 (Ne)	24	12%

Graf št. 14: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 10

Pričakoval sem, da si je večina ljudi že ogledala kakšen film, tako da se rezultati ankete ujemajo s pričakovanji.

4.2.11. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 11

Če ste odgovorili z DA, zapišite katerega.

Anketiranci so po večini pisali zelo podobne odgovore. Največkrat so zapisali filme Scarface, Goodfellas, Godfather (Boter) ter American gangster.

Tabela št. 11: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 11

Q13	Če ste odgovorili z DA, zapišite katerega.
	the godfather.
	scarface
	biter
	scarface, godfather, american gangster..
	the gentlemen
	boter
	alarm za kobro 11
	john wick
	nočni lov, umazan denar
	ne spomnim se naslova
	ne spomnim se
	boter, sopranovi, kazino, dobri fantje, goodfelas, american gangster
	ne spomnin se
	american gangster
	godfather, donnie brasco, good fellas
	the gothfather
	boter 1, 2, 3; scareface, infiltrator
	the godfather
	botri
	baby driver
	beti in senad
	ne vem
	peaky blinders
	scarface itd.
	dvojna igra
	good felas
	trenutno se ne spomnim
	boter 1,2,3,4
	sopranovi
	boter, casino, goodfellas

Anketiranci so največkrat omenili filme, ki sem jih tudi sam obravnaval in se štejejo kot najbolj markantni gangsterski filmi vseh časov. To so Goodfellas, Godfather in Scarface.

4.2.12. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 12

Kakšno podobo o mafiji Vam je ustvaril ta film?

Anketiranci so imeli na voljo odgovore zelo negativno, zelo pozitivno, moje podobe o mafiji ni spremenil ter drugo možnost. Največ jih je izbralo, da se njihova podoba o mafiji ni spremenila.

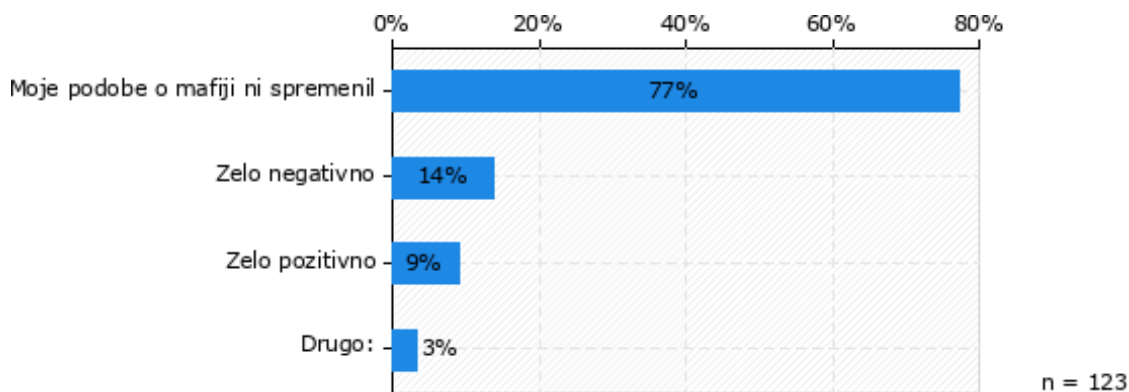
Tabela št. 12: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 12

	Zelo negativno	Zelo pozitivno	Moje podobe o mafiji ni spremenil	Drugo
Frekvenca	17	11	95	4

Q14 (Drugo:)

čeprav negativno, je bilo zelo zanimivo
kul
nimam ga
hkrati zelo dobro, skoraj idealno po drugi strani pa grozno

Graf št. 15: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 15

Iz tega lahko sklepam, da si je večina ljudi svojo podobo o mafiji ustvarila, še preden so videli film. Nekaj anketirancem pa je film tudi spremenil pogled na mafijo. Zelo zanimiv mi je tudi eden izmed odgovorov, ki ga je zapisal anketiranec. »*Hkrati zelo dobro, skoraj idealno, po drugi strani pa grozno*«. Gangsterski film mu je pustil dvostranski pečat, saj ti filmi po eni strani izpostavljajo vrednote, po drugi strani pa prikazujejo mafijo v grozni luči.

4.2.13. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 13

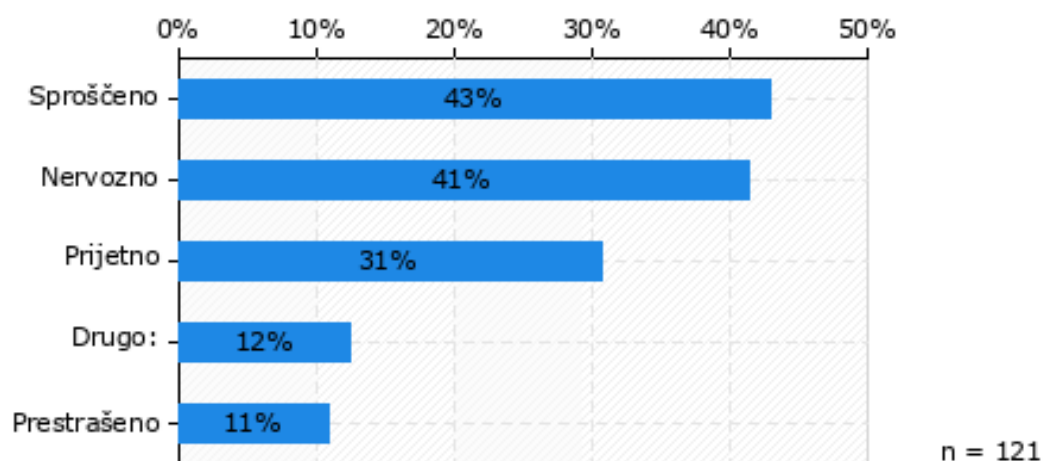
Kako ste se počutili ob gledanju filma?

Na voljo so bili odgovori prestrašeno, nervozno, sproščeno, prijetno in drugo možnost. Večina anketirancev se je ob gledanju filma počutila sproščeno ali nervozno. Najmanj pa jih je bilo prestrašenih.

Tabela št. 13: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 13

Kako ste se počutili ob gledanju tega filma?		
Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Prestrašeno		
0	108	53%
1	13	6%
Skupaj	121	59%
Nervozno		
0	71	35%
1	50	24%
Skupaj	121	59%
Sproščeno		
0	69	34%
1	52	25%
Skupaj	121	59%
Prijetno		
0	84	41%
1	37	18%
Skupaj	121	59%
Drugo:		
0	106	52%
1	15	7%
Skupaj	121	59%

Graf št. 17: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 13

Pričakoval sem, da se je veliko več anketirancev ob gledanju filma počutilo prestrašeno, saj filmi pogosto prikazujejo brutalno krvave prizore.

4.2.14. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 14

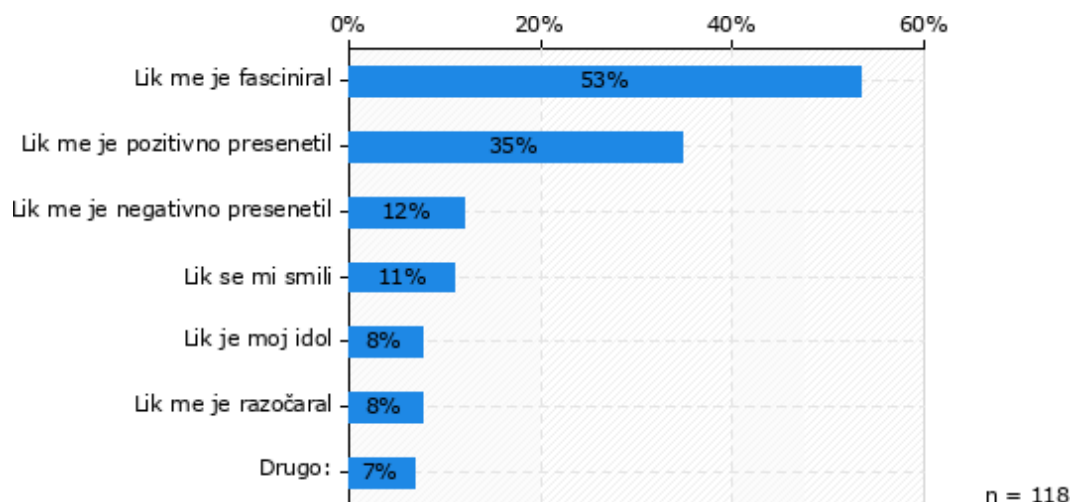
Kakšen je vaš odnos do glavnega lika?

Anketiranci so imeli na voljo več možnih odgovorov, in sicer lik se mi smili, lik je moj idol, lik me je fasciniral, lik me je razočaral, lik me je pozitivno presenetil, lik me je negativno presenetil ter drugo. Največ anketirancev je izbralo, da jih je lik fasciniral, najmanj pa, da jih je lik razočaral in da je njihov idol. Prišlo je tudi do velikih razlik pri mlajši in starejši populaciji. Mlajša populacija je v večini izbrala, da jih je lik fasciniral oziroma pozitivno presenetil, starejša pa, da jih je lik razočaral, ponekod tudi, da se jim smili.

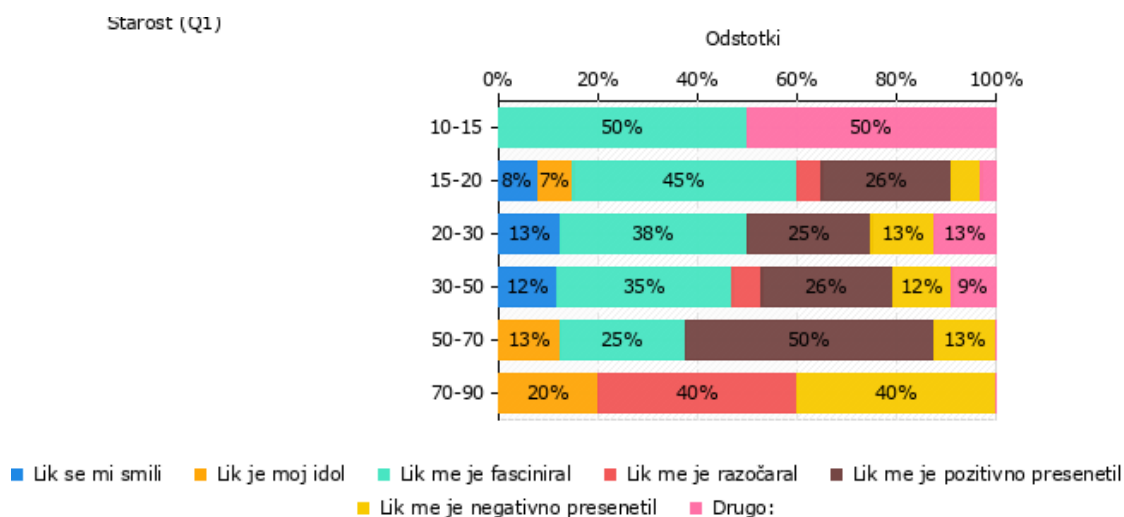
Tabela št. 14: Prikaz odnosa do glavnega lika

Podvprašanja	Frekvence
Lik se mi smili	13
Lik je moj idol	9
Lik me je fasciniral	63
Lik me je razočaral	9
Lik me je pozitivno presenetil	41
Lik me je negativno presenetil	14
Drugo:	8
nimam ga	
zaljubil sem se	
se ne spomnim več	
običajno	
glavni karakter je antiheroj, ki je strukturiran tako, da gledalec zanj navija	
ne ustvarim odnosa do likov v takih filmih	

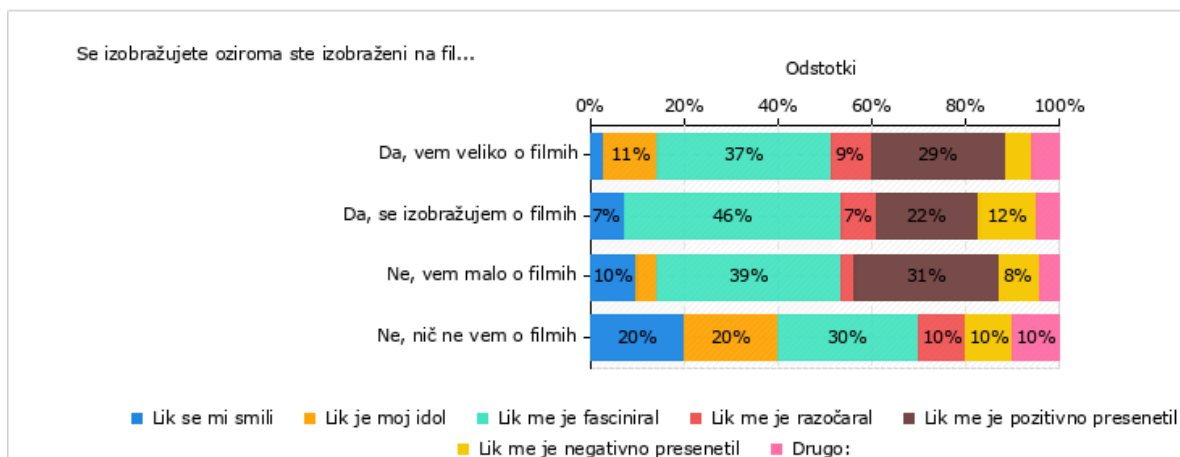
Graf št. 18: Prikaz odnosa do glavnega lika

Graf št. 19: Prikaz odnosa do glavnega lika glede na starost

Graf št. 20: Prikaz odnosa do glavnega lika glede na stopnjo filmske izobrazbe
 Kakšen je Vaš odnos do glavnega lika? (Q16)

Nisem pričakoval, da je glavni lik filma veliko večino anketirancev navdušil. Predvideval sem, da jih je v večji meri razočaral. Presenetilo me je tudi, da imajo anketiranci z več filmskega znanja zelo podoben odnos do filmskih likov. Tega sicer nisem pričakoval.

4.2.15. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 15

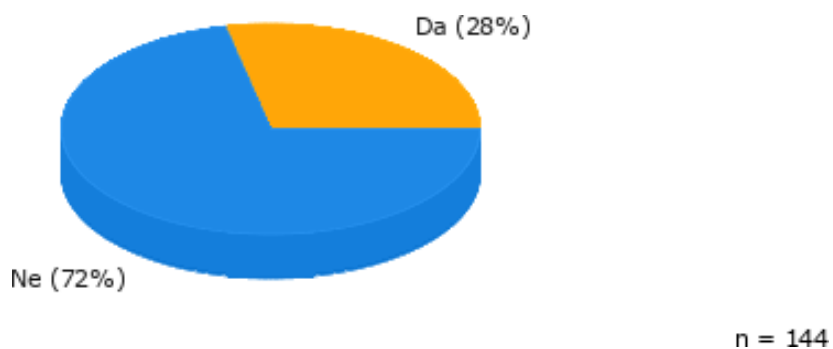
Bi tudi sami kdaj želeli živeti mafijsko življenje?

103 anketiranci so na vprašanje odgovorili z ne, 41 pa jih je odgovorilo z da.

Tabela št. 15: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 15

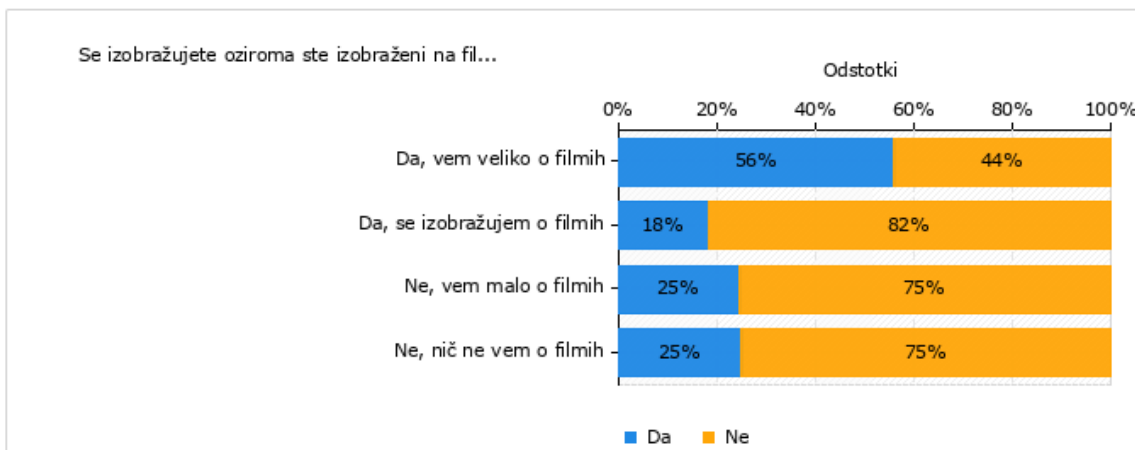
	Da	Ne
Frekvenca	41	103

Graf št. 21: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 15

Graf št. 22: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 15 glede na stopnjo filmske izobrazbe

Bi tudi sami kdaj želeli živeti mafijsko življenje? (Q17)

Nisem predvideval, da bo toliko anketirancev na vprašanje odgovorilo z da. Sklepam, da je to ravno posledica filmov, ki zelo pogosto prikazujejo glavne like kot uspešne junake. Zanimivo mi je tudi, da je največ odgovorov z da prišlo ravno s strani anketirancev, ki so najbolj izobraženi o filmu. Iz tega sklepam, da sta dobro poznavanje filmov in filmske zgodovine ključna za interpretacijo in odnos do njene vsebine.

4.2.16. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠANJA ŠT. 16

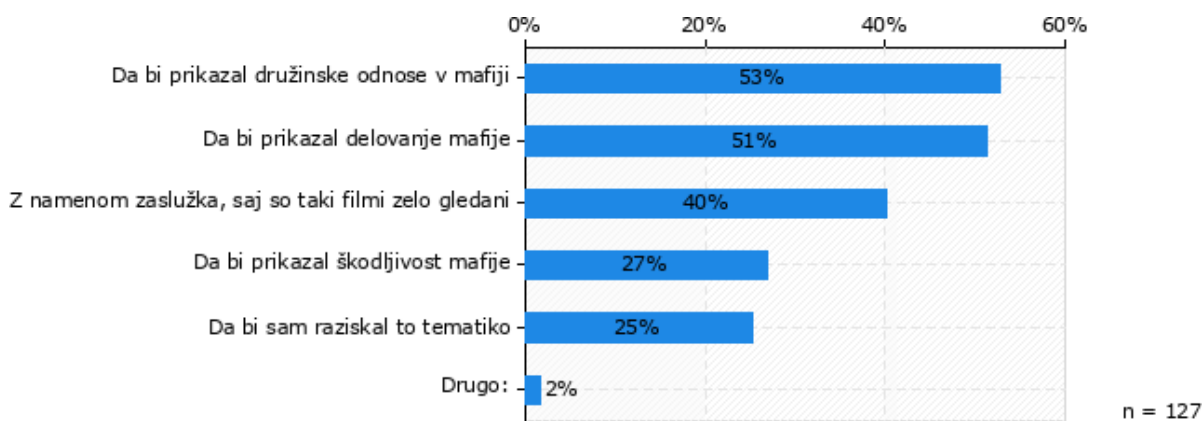
S katerim namenom je režiser po vašem mnenju ustvaril film o tej tematiki?

Anketiranci so imeli na voljo naslednje odgovore: Da bi prikazal družinske odnose v mafiji, da bi prikazal škodljivost mafije, da bi prikazal delovanje mafije, da bi sam raziskal to tematiko, z namenom zaslužka, saj so taki filmi zelo gledani. Največ anketirancev je izbralo odgovor, da bi prikazal družinske odnose v mafiji.

Tabela št. 16: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 16

Podvprašanja	Frekvence
Da bi prikazal škodljivost mafije	34
Da bi prikazal družinske odnose v mafiji	67
Da bi prikazal delovanje mafije	65
Da bi sam raziskal to tematiko	32
Z namenom zaslužka, saj so taki filmi zelo gledani	51

Graf št. 23: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 16

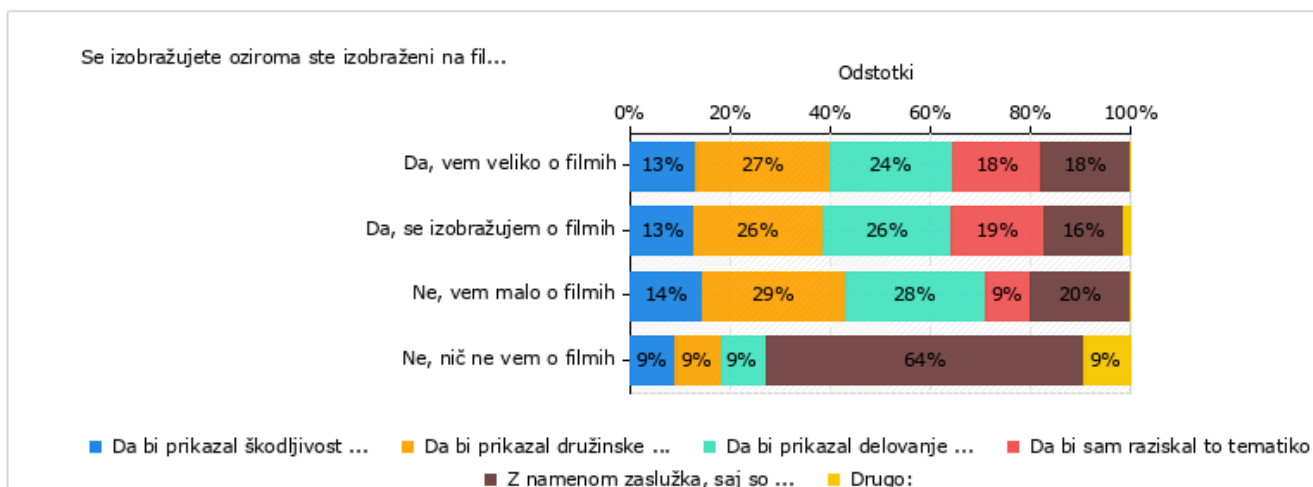

Predvideval sem, da bo največ ljudi izbralo razlog zaradi zaslužka. Izkazalo se je, da veliko anketirancev meni, da režiserji take filme ustvarjajo z izobraževalnim namenom.

Pri tem vprašanju sem se še posebej osredotočil na interpretacijo odgovorov glede na filmsko znanje anketirancev, saj so bili rezultati zelo zanimivi.

Graf št. 24: Prikaz odgovorov na anketno vprašanje št. 16 glede na stopnjo filmske izobrazbe
S katerim namenom je režiser po vašem mnenju ustvaril film o tej tematiki? (Q18)

Najbolj zanimivo pri analizi tega grafa mi je bilo to, da so anketiranci, ki nimajo nič znanja s področja filma, v največji meri izbrali odgovor, da je režiser film posnel z namenom zaslužka, saj so taki filmi zelo gledani. Na podlagi tega sem ugotovil, da je filmsko znanje res pomemben faktor pri dojetanju in razumevanju filmskih režiserjev in vsebin, ki jih ti režiserji ustvarjajo.

4.3. POVZETEK ANKETE

Z analizo odgovorov na anketna vprašanja sem ugotovil, da so se moja predvidevanja v marsikaterem aspektu razlikovala od dejanskih rezultatov. Na podlagi rezultatov ankete lahko povzamem, da je večina anketirancev kar dobro seznanjena s pojavom mafije in njenega delovanja. Ugotovil sem tudi, da je večina anketirancev pomislila na podobne gangsterske filme. Mednje sodijo na primer Boter, Dobri fantje ter Brazgotinec. Ugotovil sem, da filmi na veliko ljudi pustijo kar pozitiven vtis oziroma jim ne spremenijo odnosa do mafije. Ena glavnih ugotovitev moje raziskovalne naloge je, da gangsterski filmi na ljudi pustijo zelo pozitiven vtis. Marsikomu ustvarijo tudi spoštljiv pogled na mafijo in njene protagoniste, ki jih skozi film začnejo občudovati, spoštovati. Na koncu jih ti liki v večini celo navdušijo, pogled na mafijo pa kljub temu pri večini ostane nespremenjen. Kljub temu da filmi dosežejo svoj cilj in režiserji z njimi prikažejo škodljivost mafije, pustijo mafijski liki na ljudeh bistveno bolj pozitiven pečat, kot bi si marsikdo predstavljal.

5. ZAKLJUČEK

V teoretičnem delu svoje raziskovalne naloge sem najprej raziskal, kakšna organizacija sploh je mafija. Ugotavljal sem, kako se je vse skupaj začelo, od kod izvira beseda mafija, kako se je mafija z italijanskega otoka Sicilija preselila v Ameriko. Po raziskovanju mafije sem prikazal tudi, kako le-to prikazujejo trije najbolj markantni gangsterski filmi iz filmskega gibanja novi Hollywood. To so seveda najuspešnejši gangsterski film vseh časov, in sicer Boter (Godfather), Brazgotinec (Scarface) ter Dobri fantje (Goodfellas). Raziskal sem tudi omenjeno filmsko gibanje in prišel do ugotovitve, da so v takratnem času vsi režiserji poskušali snemati filme, ki so bili kontradiktorni in so močno izpostavljali družbene anomalije takratnega časa, zato ni čudno, da je so našeti gangsterski filmi nastajali v tem obdobju. Vsi ti filmi tako prikazujejo mafijo kot nedotakljiv del takratne družbe, ki je sama zase svoja skupnost. V empiričnem delu raziskovalne naloge sem ugotavljal odnos družbe do mafije in predvsem do gangsterskih filmov. Anketirance sem kategoriziral glede na starost ter njihovo stopnjo filmske izobrazbe. Prišel sem do zelo različnih ugotovitev. Ena izmed teh je na primer, da se odnos do mafije zelo razlikuje glede na stopnjo filmske izobrazbe. Ugotovil sem namreč, da so se ravno anketiranci, ki imajo največ filmske izobrazbe, v kar veliki meri opredelili, da je njihov odnos do mafije pozitiven. Na podlagi tega lahko sklepamo, da najbolj filmsko izobraženi anketiranci drugače dojemajo filmsko zgodbo kot manj izobraženi anketiranci. Predvidevam tudi, da se ti ljudje, ki se spoznajo na filme, bolj pogosto osredotočajo na druga izrazna sredstva v filmu, npr. na filmsko glasbo, barve, način montaže ipd. Posledično lahko sklepam, da se zaradi prej omenjenega dejstva manj osredotočajo na vsebino filma in jo zato tudi drugače podoživljajo. Večina anketirancev ob misli na mafijo pomisli še na droge, preprodajanje, krajo, kriminal ter druge besede tega tematskega polja. Prišel sem tudi do ugotovitve, da je bistveno manj filmov, ki so na anketirance vplivali negativno. Večina jih z glavnim likom sočustvuje in jih le-ta navduši. Anketiranci, ki posedujejo več znanja s področja filma, so v večji meri mnenja, da so režiserji ustvarili te gangsterske filme, da bi prikazali delovanje mafije in sorodstvenih vezi znotraj mafije.

HIPOTEZA ŠT. 1: V mafiji prevladujejo sorodstvene vezi.

Moja hipoteza je potrjena, saj mafija res temelji na sorodstvenih vezeh, dedovanju in družini.

HIPOTEZA ŠT. 2: Film prikazuje mafijo v izrazito pozitivni luči.

Moja hipoteza je ovržena, saj vsi trije obravnavani filmi mafijo prikazujejo kot organizacijo, za katero je potrebno marsikaj žrtvovati in po navadi izgubiti nekoga, ki nam je zelo blizu. Pozitivno je predstavljen le glavni junak, saj poznamo njegovo življenjsko zgodbo.

HIPOTEZA ŠT. 3: Film premalo izpostavlja problematiko mafije.

Moja hipoteza je ovržena, saj gangsterski filmi najpogosteje prikazujejo mafijo kot zelo krvavo in kruto. Prikazujejo jo tako, kot je. Na nas pozitivno vpliva le to, da so liki družinsko povezani in poznamo zgodbo glavnega lika, zato njegova dejanja tudi lažje opravičujemo.

HIPOTEZA ŠT. 4: Vsi trije proučevani filmi povečujejo mafijo.

Moja hipoteza je potrjena, saj vsi proučevani filmi mafijo res povečujejo in jo prikazujejo kot zaprto, visoko cenjeno, premožno družbo, ki v državi deluje kot organ zase in ne upošteva načel in zakonov. To je posledica novega Hollywooda, v katerem so v vseh filmih izpostavljali družbene anomalije, ki so jih s povečevanjem še nazorneje prikazali.

HIPOTEZA ŠT. 5: Anketiranci z višjo stopnjo filmske izobrazbe gledajo na mafijo bolj pozitivno.

Moja hipoteza je potrjena, saj sem prišel do ugotovitve, da imajo najbolj pozitiven odnos do mafije ravno tisti anketiranci, ki posedujejo največ filmskega znanja.

HIPOTEZA ŠT. 6: Anketiranci, ki imajo več znanja s področja filma, dojemajo protagoniste mafijskih filmov večplastno in poglobljeno.

To hipotezo lahko potrdim, saj so anketiranci, ki posedujejo več filmskega znanja, filmski liki pozitivno presenetili, prav tako se nekatere celo fascinirali. Določenim anketirancem se ta lik celo smili, iz česar lahko sklepam, da ga je dojemal zelo večplastno in poglobljeno. Anketiranci, ki so označili, da vedo veliko o filmih, so v izjemno malih odstotkih označili, da jih je lik negativno presenetil, medtem ko so ostali anketiranci ta odgovor označevali v večji meri. Sem pa pričakoval, da se bodo rezultati še bistveno bolj razlikovali od rezultatov anketirancev, ki ne posedujejo toliko filmskega znanja.

HIPOTEZA ŠT. 7: Starejši anketiranci imajo do mafije negativen, zaničevalen odnos.

Moja hipoteza je potrjena, saj so anketiranci starejše populacije v zelo veliki meri označili,

da je njihov odnos do mafije negativen.

HIPOTEZA ŠT. 8: Starejši anketiranci trdijo, da so bili filmi o mafiji posneti z namenom prikazovanja njene škodljivosti.

Moja hipoteza je ovržena, saj v veliki večini starejši anketiranci menijo, da so bili gangsterski filmi posneti z namenom zaslužka.

HIPOTEZA ŠT. 9: Anketiranci, ki imajo manj znanja s področja filma, menijo, da je režiser posnel gangsterski film z namenom zaslužka.

Moja hipoteza je potrjena, saj so anketiranci, ki imajo manj znanja oziroma sploh ne posedujejo filmskega znanja v zelo veliki meri izbrali odgovor, da je režiser posnel film z namenom zaslužka, saj so taki filmi zelo gledani.

Z raziskovalno nalogo sem sorazmerno zadovoljen, saj sem raziskal to, zaradi česar sem se odločil delati raziskovalno nalogo na to tematiko, in sicer kako se razlikuje odnos do mafije pri anketirancih glede na stopnjo filmske izobrazbe in glede na starost. Uspelo mi je ugotoviti, zakaj veliko ljudi dojema mafijske filmske like kot nekaj časti in hvale vrednega. Ugotovil sem, da so za to res krivi filmi sami, ki sicer prikazujejo problematiko mafije, ampak zaradi zgodbe protagonistov na njihovo življenje in na njihova dejanja gledamo drugače. Kljub temu da so negativci, jih ne obojamo, temveč nas bolj kot ne očarajo zaradi vsega, kar so bili pripravljeni prestati. Manj sem zadovoljen s samo kategorizacijo pri empiričnem delu, saj so anketiranci subjektivno določili svojo stopnjo filmske izobrazbe. V prihodnje bi verjetno za verodostojnejšo raziskavo nalogo razširil še z intervjujem strokovnjaka s področja filmske umetnosti. Kljub temu so bili ti rezultati dovolj, da sem našel zelo očitne razlike in tako uspešno izpeljal svojo raziskovalno nalogo. Eden izmed mojih glavnih namenov je bil prikazati, kako pomembna je filmska izobrazba za razumevanje določenih pojavov v družbi. Ugotovil sem namreč, da anketiranci z več filmske izobrazbe bistveno bolj kritično gledajo in presojujejo filme, ki obravnavajo občutljive, grozljive in mračne teme, ki so še danes v svetu nerazrešene. Zaradi svojega znanja skušajo takšne pojave tudi bolj razumeti in posledično poiskati vzroke za njihov pojav in škodljivost v družbi.

Menim, da bi v prihodnje lahko svojo nalogo poleg intervjuja s strokovnjakom razširil še s primerjavami kakšnih gangsterskih filmov iz današnje moderne hollywoodske produkcije. Lahko bi primerjal, kako se prikazovanje mafije v filmih danes razlikuje od

tistih iz novega Hollywooda, hkrati pa bi skušal še bolj podrobno predstaviti, kakšne so bistvene razlike v zgodbah protagonistov. Ugotovil bi lahko tudi, ali so ljudem bolj všeč gangsterski filmi iz novega Hollywooda ali gangsterski filmi iz moderne hollywoodske produkcije.

Sam sem mnenja, da je mafija zelo škodljiva organizacija v družbi. Dejstvo, da obstaja že zelo dolgo in da je ni možno odstraniti, je neizpodbitno. Absolutno se mi zdi, da je vse preveč korupcije in posledično lahko take organizacije, kot je mafija, sploh funkcionirajo. Zdi se mi, da filmi iz filmskega gibanja novi Hollywood zelo dobro izpostavljajo probleme mafije in njen močan vpliv na ljudi. Zelo dobro tudi prikažejo, kako hitro se lahko sam znajdeš v takšnem neprijetnem poslu in se ti življenje v trenutku obrne na glavo. Zdi se mi, da je prikazovanje gangsterjev in mafije najbolj učinkovito z dejanskim prikazovanjem nasilja in prikazovanjem posameznikovega osebnega propada, čeprav protagonisti na marsikom pustijo pozitiven pečat. Ključnega pomena je razumevanje filma, saj lahko le-tako posameznik pravilno pristopi h gledanju filmov s problematično vsebino.

6. LITERATURA

6.1. KNJIŽNI VIRI

- Durden-Smith Jo, Mafija, zgodovina kriminalnega podzemlja, Mladinska knjiga, Ljubljana 2005.
- Kavčič Bojan in Vrdlovec Zdenko, Filmski leksikon, Modrijan, Ljubljana 1999.
- Rutar Dušan, 100 kulturnih filmov, UMco, Ljubljana 2005.
- Skoko Sandra, Nezaboravni XX. veka Hollywooda, Centar film, Maribor, Grafiti studio, Maribor 2004.
- Štefančič Marcel, jr., ZADNJI FILM; Vzpon in propad novega Hollywooda, UMco in Slovenska kinoteka, Ljubljana 2007.
- Thompson Kristin in Bordwell David, Svetovna zgodovina filma (Film history: An introduction), UMco in Slovenska kinoteka, Ljubljana 2009.

6.2. INTERNETNI VIRI

- <https://www.imdb.com/title/tt0068646/> (19. 2. 2024)
- https://www.imdb.com/name/nm0000338/bio/?ref_=nm_ov_bio_sm (20. 2. 2024)
- https://www.imdb.com/name/nm0000361/bio/?ref_=nm_ov_bio_sm (25. 2. 2024)
- <https://www.imdb.com/title/tt0086250/> (24. 2. 2024)

6.3. FILMI

- Brian De Palma, Brazgotinec (Scarface), 170 minut, 9. 12. 1983, ZDA.
- Francis Ford Coppola, Boter (The Godfather), 175 minut, 24. 3. 1972, ZDA.
- Martin Scorsese, Dobri fantje (Goodfellas), 146 minut, 19. 9. 1990, ZDA.